Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

№ 121 (20. 089) • 1988 йил 26 май • пайшанба • Баҳоси 3 тийин.

XIX БУТУНИТТИФОҚ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ШАРАФИГА

• РЕСПУБЛИКА ДЕҲҚОНЛАРИ ДАЛА ИШЛАРИНИ КУН САЙИН АВЖ ОЛДИРМОҚДАЛАР.
• «КУМУШ ТОЛА» ҲОСИЛИ МЎЛ БЎЛАДИ.

РЕВОЛЮЦИОН ЎЗГАРТИШЛАРНИ ЧУҚУРЛАШТИРИШ ЙЎЛИДАН

ЎН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТЎҚҚИЗИНЧИ СЕССИЯСИ

ИТТИФОҚ СОВЕТИДА

24 май куни соат 15 да палаталарнинг мажлислар залида Иттифоқ Советининг биринчи мажлиси бошланди.

Депутатлар ва меҳмонлар **М. С. Горбачев, В. И. Воротников, А. А. Громико, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков, М. С. Соломенцев, В. В. Щербицкий, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Г. П. Разумовский, Ю. Ф. Соловьев, Н. В. Талызин, О. Д. Бакланов, В. В. Капитонов** ўртоқларни қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлисни Иттифоқ Совети Раисининг ўринбосари **Б. Е. Патон** очди.

Мажлис қатнашчилари саккизинчи сессиядан кейин ўтган вақт ичида вафот этган депутатларнинг хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб, ҳурмат билан эсга олдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари депутат **Г. П. Разумовский** сўзга чиқди.

Нотиқ қуйидагиларни айтди. Ўн биринчи чақириқ СССР Олий Советининг биринчи сессиясида Иттифоқ Совети Раиси этиб сайланган Л. Н. Толкунов соғлиғи ёмонлашганлиги туфайли пенсияга чиқиши муносабати билан [illegible] Иттифоқ Советининг Раиси вазифасидан озод қилиш [illegible].

Горький областидаги Ленин сайлов округидан депутат Ю. Н. Христорадновни Иттифоқ Советининг Раиси этиб сайлаш таклиф қилинади. Ўртоқ Христораднов катта партиявий иш тажрибасига эга. 1974 йилдан буён КПСС Горький область комитетининг биринчи секретари бўлиб ишлаб келмоқда. У КПСС Марказий Комитети аъзоси, тўққизинчи ва ўнинчи чақириқ СССР Олий Совети депутати қилиб сайланган.

Алитус сайлов округидан депутат, В. И. Ленин номли Литва ГРЭСининг директори П. М. Норейкани Иттифоқ Советининг Раиси ўринбосари этиб сайлаш тўғрисидаги таклиф киритилади.

Бу таклифлардан Иттифоқ Советининг оқсоқоллар кенгаши маъқуллаган.

Мажлис қатнашчилари депутат **Ю. Н. Христорадновни** Иттифоқ Советининг Раиси, депутат **П. М. Норейкани** Иттифоқ Советининг Раиси ўринбосари этиб сайладилар. Л. Н. Толкунов [illegible].

Сўнгра мажлис Ю. Н. Христораднов раислигида ўтди.

Мандат комиссиясининг янги сайланган депутатларнинг ваколатларини текшириш тўғрисидаги маърузаси юзасидан тегишли қарор қабул қилинади.

Палатанинг баъзи доимий комиссиялари составига ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги таклифлар кўриб чиқилди. Ушбу масала юзасидан қарор қабул қилинади.

Сўнгра депутатлар СССРда кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳасини муҳокама этишга киришадилар.

Кооперация ҳаракатини ривожлантиришни одамлар ташаббус ва ижодкорликни кенг намоён этиш имконияти деб, маъмуриятчиликка ва бюрократизмга қарши кураш усулларидан бири деб билмоқдалар, деди музокарани бошлаб берган РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси депутат **В. П. Орлов.** Ҳозир республикада 9 мингтадан кўпроқ кооператив бор, уларда 107 мингдан ортиқ киши ишлаб турибди. Бултур ишлаб чиқарилган маҳсулот ва кўрсатилган хизмат ҳажми салкам 170 миллион сўмликка етди. Кооперация фаолиятининг кўлами ҳали унчалик катта эмас. Бир қанча ўлка ва областларда нормал шароит яратиб бериш бир ёқда турсин, ҳатто турли-туман тўсиқлар қўйил[illegible]

[illegible]

Кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳаси республикада [illegible] деди Украина ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Давлат агросаноат комитетининг раиси депутат **Ю. А. Коломиец.**

[illegible]

«Победа» колхози касаба [illegible] **Е. Н. Игнатюк.**

[illegible] меҳнат натижаларини тасарруф этиш имконига эга бўлдик.

Биз муҳокама қилаётган кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳаси меҳнатнинг янги илғор усулларидан фойдаланишни кўзда тутади. Ўзини-ўзи пул билан таъминлашга ўтган бизнинг хўжалигимизда оила ва ижара пудратлари ривожланди. Нотиқ бу усулнинг афзалликларини конкрет факт ва рақамлар билан кўрсатиб берди.

Е. Н. Игнатюк касаба союз комитетининг раиси сифатида касаба союзларининг меҳнат тўғрисидаги қонунларга риоя этилиши устидан назорат қилиш ҳуқуқи билан боғлиқ бўлган муҳим масалага тўхталди. У янги Қонунга баҳо бериб, мазкур Қонун барча муаммоларни ўз-ўзидан ҳал этавермаслигини таъкидлади. Кўпгина ташкилотлар, идоралар, меҳнаткашларнинг ташаббускорлиги ва манфаатдорлиги зарур.

Кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳаси жамоатчилик орасида катта қизиқиш уйғотди, деди Центросоюз правлениесининг раиси депутат **П. С. Федирко.** Тушган таклифларнинг анчагина қисмидан матлубот жамиятлари ва уларнинг союзлари намунавий уставларини тайёрлашда фойдаланилади. Бу уставлар матлубот кооперациясининг навбатдаги съездида кўриб чиқиб, қабул этилади.

Турли поғоналардаги союзлар, шу жумладан, Центросоюз ва уларнинг аппаратлари иш формалари ҳамда методларини, бошқарув услубини ўзгартириш энг муҳим вазифадир, деб таъкидлади нотиқ. Уларнинг фаолиятини, аввало, матлубот кооперациясининг асосий бўғинлари бўлмиш бошланғич кооперативларнинг манфаатларига бўйсундириш керак. Центросоюз правлениесининг раиси ҳозир матлубот кооперациясида ташкил этилаётган янги типдаги корхоналар хўжаликларда етиштирилаётган ҳамма маҳсулотни харид қилиш билан шуғулланаётганликлари, маҳсулотни ўз жойида қайта ишлаётганликлари ва уни сотаётганликлари ҳақида гапириб беради.

Қайта қуриш бизга ишонч бахш этди, бутун ишимизга янги мазмун киритди, деди Ўзбекистон Компартияси Хоразм область комитетининг биринчи секретари депутат **М. М. Мирқосимов.**

Нотиқ Қонун лойиҳасини таърифлар экан, бу Қонун масалан, колхозларга хўжалик ҳисоби, ўз харажатларини ўзи қоплаш ва ўзини-ўзи пул билан таъминлаш имкониятини тўла-тўкис рўёбга чиқаришга йўл очишини таъкидлади. Ҳозир партия ташкилотлари, совет ва хўжалик органлари кооперация тўғрисидаги Қонуннинг моҳияти ва маъносини тушунтириш, кооперация ҳаракатининг қайта қуриш вазифалари билан чамбарчас боғланишини таъминлаш учун кўп иш қилиши керак.

СССРда кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳасининг сессияда муҳокама қилиниши, деди В. И. Ленин номидаги Тбилиси электровозсозлик заводи электр монтажчилари бригадири депутат **Г. А. Метонидзе,** социализмнинг Ленин тасаввур этган қиёфасини қайта тиклаш учун курашнинг яна бир яққол далилидир. Бу ҳужжатнинг умумхалқ муҳокамаси ижтимоий турмушни янада демократиялаш жараёнини чуқурлаштирди, айниқса, туб иқтисодий ислоҳотни амалга оширишда Совет ҳокимияти органларига хос бўлган имкониятларни тўлиқ намоён қилди.

Бизнинг республикамиздаги коопарация ҳаракати, деб уқтирди депутат, ўз ҳуқуқларини зўр ғайрат билан қарор топтирмоқда, бир талай тўсиқларни олиб ташламоқда. Нотиқ ҳужжатни тасдиқлашга чақиргач, СССР Олий Советй сессиясининг якунлари, унинг қарорлари КПССнинг XIX Бутуниттифоқ конференциясига тайёргарлик кўришдаги муҳим бўғин бўлади, деб ишонч билдирди.

Латвия ССР Министрлар Советининг Раиси депутат **Ю. Я. Рубэн** Қонун лойиҳасида баъзи масалалар етарли равишда ҳал этилмаганини уқтирди. Депутат СССР Молия министрлигининг кооператорларга солиқ солиш соҳасидаги, унинг ибораси билан айтганда, «ноизчил» сиёсатини қаттиқ танқид қилди. Қишлоқ хўжалик кооперативлари учун давлат буюртмасининг ихтиёрийлиги тўғрисида Қонунда акс эттирилган тезисни ҳам амалга ошириш унчалик осон бўлмайди. Кўпчилик колхозлар давлат буюртмасини буйруқ тарзидаги эски планнинг бошқа бир нусхаси бўлмаса эди, деб унга шубҳа билан қарамоқдалар, деди нотиқ. Депутат Қонунда давлат буюртмаси сўзини шартнома сўзи билан алмаштиришни таклиф қилди.

Лойиҳасини СССР Олий Совети муҳокама қилаётган Қонун мамлакат учун вақтинчалик эмас, балки стратегик аҳамиятга эгадир. СССР Фанлар академияси жаҳон экономикаси ва халқаро муносабатлар институтининг директори депутат **Е. М. Примаков** бу Қонун чиндан ҳам қайта қуриш маҳсули эканини таъкидлади. Ленин кооперацияни социализмга олиб борадиган катта йўл, деб атаганлиги тасодифий ҳол эмас.

Бошқа нотиқлар каби академик ҳам ортиб борувчи солиқ солиш тўғрисидаги масалага тўхталиб, менимча, бу қоида кенг муҳокама қилинмасдан, шошма-шошарлик билан қабул қилинган, деб айтди. У матбуотда, сессияда даромад солиғи ставкаларини қайта кўриб чиқиш тўғрисида айтилган даъватни қўллаб-қувватлади. Нутқда моддий-техника таъминоти соҳасида кооперативларнинг давлат корхоналари билан тенг ҳуқуқлилиги масаласи ҳам кўтарилди.

КПСС Пенза область комитетининг биринчи секретари депутат **Ф. М. Куликов** кооперация тўғрисидаги Қонунни қабул этишни таклиф қилиб, лойиҳада ишлаб чиқаришни интенсивлашга оид масалаларнинг бутун комплекси мутлақо тўғри қўйилганини таъкидлади.

Нотиқ бу фикрни областда тузилган кооперативларнинг тажрибасидан олинган конкрет мисоллар билан исботлади. Улар турли шароитларда ишламоқда. Аммо ҳамма жойда сезиларли натижаларга эришилмоқда, бу натижалар аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари, саноат моллари билан таъминлашга, хизмат соҳасини кенгайтиришга ижобий таъсир қилмоқда.

Нутқда айтилган истаклар орасида шундай истак ҳам бўлди: вақтинчалик, мавсумий кооперативлар тузиш мумкин ва лозим. Уларда студентлар ва мактаб ўқувчилари ўзларига ҳам, жамиятга ҳам фойда келтириб, самарали меҳнат қилишлари мумкин.

Красноярск ўлкаси Пировское районидаги Калинин номли колхоз раиси **Н. Г. Раҳмонқулов** муҳокама қилинаётган СССРда кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳасини давлатнинг муҳим ҳужжати деб атади. Унинг фикрича, кооперация ўтказилаётган иқтисодий ислоҳотга узвий равишда қўшилиши, халқ хўжалигидаги ишларни яхшилашнинг ишончли қуроли бўлиб қолиши керак.

Нотиқ янги Қонун лойиҳаси кооперация демократиясини ривожлантиришнинг ҳуқуқий асосини мустаҳкамлашини, колхозларнинг ва бошқа кооперативларнинг манфаатларини ҳимоя қилишини айтди. Бу ҳаракат аста-секин кучайиб бораётганини, хўжалик юритишнинг мукаммал усули бўлиб қолишини тажриба кўрсатиб турибди.

Бироқ Красноярск ўлкаси меҳнатчилари вакилининг фикрича, ҳали кооперациянинг ҳамма имкониятларидан ҳам фойдаланилаётгани йўқ. Нотиқ кооперация тўғрисидаги Қонунга умумий овқатланиш кооперативларининг иши фақат ўзи ишлаб чиқарган ёки бозордан сотиб олинган хом ашё асосига қурилиши кераклиги тўғрисидаги қоидани киритишни таклиф қилди.

Кооперация тўғрисидаги Қонуннинг қабул этилиши, деди КПСС Тула область комитетининг биринчи секретари депутат **Ю. И. Литвинцев,** қатъий заруратдир. Муҳокама қилинаётган Қонун лойиҳасида социалистик кооперация ижтимоий-фойдали фаолиятнинг доимо ривожланиб борувчи илғор шакли эканлиги ҳақида тўғри хулоса чиқарилган. Бу ҳаракатни изчиллик билан ривожлантириш кооперацияни экономиканинг давлат сектори билан узвий равишда боғлайдиган кенг тармоқли системага айлантиради. Нотиқ бу фикрни область агросаноат бирлашмалари мисолида яққол исботлаб берди.

Муҳокама чоғида депутатлар кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳасига киритиладиган тузатишлар тўғрисидаги таклифларини айтдилар. Шу муносабат билан Иттифоқ Совети доимий комиссияларга бу таклифларни Миллатлар Советининг доимий комиссиялари билан ва СССР ҳукуматининг вакиллари билан биргаликда кўриб чиқиб, натижаларни Олий Советга маълум қилишни топширди.

Иттифоқ Советининг мажлиси ёпиқ, деб эълон қилинади.

25 майда СССР Олий Советининг сессияси ўз ишини давом эттиради.

* * *

XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси арафасида мамлакатимиз ҳаётида юз бераётган катта ўзгаришлар тобора яққол намоён бўлмоқда. Туб иқтисодий ислоҳот авж олиб бормоқда. Демократиялаш ва ошкоралик янги-янги позицияларни эгалламоқда. Кооператив ҳаракат ривожланиб қайта қуришнинг таъсирчан жадаллаштирувчи кучига айланмоқда. СССРдаги кооперация тўғрисида Қонун кооперация ҳақидаги ленинча ғояларни ҳозирги даврга мувофиқлаштириши, жамиятдаги чуқур ўзгартишлар тажрибаси билан боғлаши, кооператив ҳаракатни ҳар томонлама ривожлантириш учун кенг имконият очиб бериши ҳамда унинг қудратли иқтисодий потенциалини тўла намоён қилиши керак. Бу Қонун лойиҳаси СССР Олий Советининг тўққизинчи сессиясида муҳокама қилинмоқда.

Инсон, унинг бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик жамиятимиз ҳамма соҳаларини қайта қуришдаги партия йўлининг негизидир.

Совет ва хўжалик органларининг меҳнаткашларни уй-жой билан таъминлаш, социал маданий-маиший объектлар қурилиши кўламларини кенгайтириш иши самарадорлигини қай тариқа ошириш масаласи — деярли ҳар бир оилага, ҳар бир совет кишисига дахлдор бўлган масалалар депутатлар муҳокамасига қўйилган. 2000 йилгача ҳар бир совет оиласини алоҳида квартира ёки уй билан таъминлаш юзасидан аниқ-равшан мақсадни белгилаб берган партия XXVII съездида мазкур муҳим социал масала ўртага қўйилган.

МИЛЛАТЛАР СОВЕТИДА

Соат 10 да СССР Олий Совети палаталарининг мажлислар залида Миллатлар Советининг биринчи мажлиси очилди.

Депутатлар ва меҳмонлар **В. П. Никонов, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, Ю. Д. Маслюков, Д. Т. Язов, А. П. Бирюкова, А. Ф. Добринин** ўртоқларни қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлисда Миллатлар Советининг Раиси **А. Э. Восс** раислик қилди.

Мажлис қатнашчилари саккизинчи сессиядан кейин вафот этган депутатлар хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олдилар.

Янги сайланган депутатларнинг ваколатларини текшириш тўғрисидаги мандат комиссияси доклади юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Палата доимий комиссияларининг составига баъзи ўзгартишлар киритилди. Белоруссия Компартияси Гомель область комитетининг биринчи секретари депутат **А. С. Камай** халқ истеъмоли моллари ва аҳолига хизмат кўрсатиш комиссиясининг раиси, Қозоғистон касаба союзлари республика Советининг раиси депутат **Э. Жакселеков** соғлиқни сақлаш ва социал таъминот комиссиясининг раиси қилиб сайланди. Депутатлар Г. Г. Бартошевич, З. К. Камалиденов ана шу комиссияларнинг раислари вазифасидан озод қилиндилар.

Сўнгра Миллатлар Советида мамлакат экономикасини ривожлантиришда кооперациянинг роли ҳамда СССРдаги кооперация тўғрисида Қонун лойиҳаси хусусидаги докладни муҳокама қилиш бошланди.

Кооперация тўғрисидаги қонун социалистик экономикани ленинча тушунишни ривожлантиришни жадаллаштирувчи қудратли куч бўлиб қолади, деди музокараларни очган Белоруссия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси депутат **Г. С. Таразевич.** Биз, деди у, қайта қуриш шароитларида жуда зарур бўлган ўз-ўзини бошқариш ва демократия амалий мактабини вужудга келтирамиз.

Депутат умуман Қонун лойиҳасини маъқуллади-ю, лекин ҳужжат баъзи камчиликлардан ҳам маҳрум эмас, деди. У ўз нутқида ривожланаётган кооперация билан маҳаллий Советларнинг ўзаро муносабатларига доир бир қанча масалаларни тилга олди.

Нотиқ жойларда солиқ солиш практикасидаги «хилма-хиллик»дан қўрқиб, бу муҳим янги ишни яна марказлаштиришга, ундан ҳаракатчанлик ва ижодиётни ситиб чиқаришга ҳаракат қилаётганларнинг важларига қатъиян эътироз билдирди. «Витебск» солиғи ёки «Брест» солиғидан чўчимаслик керак. Бундай ёндашувда бюджетдан йўқотишлар бўлиши мумкин, деб хавфсирашлар ҳам асоссиздир. Бутун мамлакат миқёсида қилинган хатоликни тўғрилашдан кўра жойлардаги айрим хатоликларни чаққон тўғрилаб юбориш анча осон, деди депутат.

Ровно область Млинов районидаги «40-риччя жовтня» колхозининг меҳнатчилари СССРда кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳаси тўғрисида қайта қуриш руҳига мос деган фикрдадирлар. Колхоз раиси депутат **Г. И. Шегеда** сессия минбаридан шу гапни айтди.

Кейинги йилларда қишлоқда муҳим ўзгаришлар рўй берди, аммо туб ўзгариш бўлгани йўқ, деди депутат. Буни биз ҳам кўриб турибмиз, шаҳарликлар ҳам озиқ-овқат магазинларининг пештахталарига қараб шуни кўриб турибдилар. Мавжуд қолоқликни йўқотишда кооперация тўғрисидаги Қонун ўз ролини ўйнамоғи керак, деб ўйлайман. Кўп ҳолларда майда чеклашлар билан кооперация ижодий организмининг ривожи тўхтаб қолмоқда. Ишда колхозчига кўпроқ ишониш, унинг ҳуқуқларини камситмаслик, ташаббусларига кенг йўл очиш керак.

(Давоми иккинчи бетда).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ИТТИФОҚ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ИТТИФОҚ СОВЕТИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИНИ САЙЛАШ ТЎҒРИСИДА

Иттифоқ Совети **қарор қилади:**

Литва ССР Алитус сайлов округидан депутат, В. И. Ленин номидаги Литва Давлат район электростанциясининг директори Пранас Миколович **Норейка** Иттифоқ Совети Раисининг ўринбосари қилиб сайлансин.

Москва, Кремль. 1988 йил 24 май.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ИТТИФОҚ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ИТТИФОҚ СОВЕТИНИНГ РАИСИ ТЎҒРИСИДА

Иттифоқ Совети **қарор қилади:**

1. Депутат Лев Николаевич **Толкунов** саломатлиги ёмонлашиб пенсияга чиққанлиги муносабати билан унинг Иттифоқ Совети Раиси вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги илтимоси қондирилсин.
2. Горький область Ленин сайлов округидан депутат Юрий Николаевич **Христораднов** Иттифоқ Советининг Раиси қилиб сайлансин.

Москва, Кремль. 1988 йил 24 май.

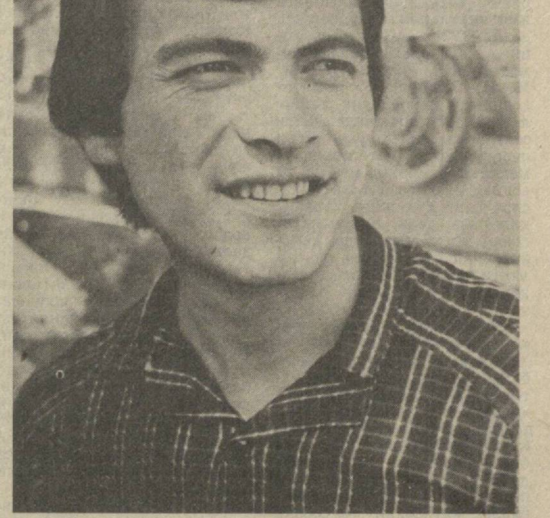

Тошкент экскаватор заводининг ёш ишчиси, комсомол аъзоси Х. Қосимов бошчилик қилаётган бригада шу кунларда зарбдор меҳнат вахтасида туриб ишламоқда. Бригада коллективи янги экскаваторлар учун ойига пландаги 135 та ўрнига 140 та рамалар йиғиб, монтаж қилмоқда.

Суратда: бригада бошлиғи Х. Қосимов.

М. НУРИДДИНОВ фотоси.

«Ҳосил-88»: «Дала—редакция» телефон линиясида

ЖЎШҚИН КУНЛАР

— Ўтган йили биз меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг янги усули — бригада пудратига ўтгандик, — деб хабар қилади: **Норин районидаги «Коммунизм» колхозининг 5-пахтачилик бригадаси бошлиғи Файзихон Шодмонова.** — Кўклам деҳқончилик учун анча ноқулай келган бўлса-да, гектар бошига 31,8 центнердан «оқ олтин» етиштириб, планни 101 процент бажардик. Етиштирилган маҳсулотнинг 70 проценти юқори сортларга сотилди. Бир центнер пахта таннархи 26 сўм 53 тийинга тўғри келди. Иқтисодий ишларимиз самараси ҳам ёмон бўлмади. Меҳнат унумдорлиги ортди. Йил якунига кўра ҳар бир кишининг ўртача йиллик иш ҳақи қарийб 2 минг сўмга етди.

Бригадамиз аъзоларининг бу йилги нияти ҳам чакки эмас, Мавжуд 76 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 36 центнердан, жами 274 тонна арзон, сифатли маҳсулот етиштириш мажбуриятини олишган. Ғўзамиз баравж. Иккинчи ишлов бериш ва ягана жараёнларини тугатдик.

Телефонда қашқадарёлик қаламкаш Ж. Юсупов:

— Ульянов районидаги «Москва» совхозининг Жўра Қурбонов бошлиқ бригадасида жўшқин меҳнат кунлари бошланганига анча бўлди. Коллектив бу йил 30 гектар ерга маккажўхори экиб, уни меҳр билан парваришламоқда. 10 гектар майдонда планда белгиланган 96 тонна ўрнига 110 тонна «қаҳрабо дон» олиш ва 20 гектар майдонда силос учун маккажўхори ўстиришяпти. Шунингдек 10 гектар ердаги озуқабоп лавлаги ривожи ҳам юксак.

Дала ишларида Жума Номозов, Кенжа Отамуродов сингари тажрибали миришкорлар барчага намуна.

Линияда «Совет Ўзбекистони» махсус мухбири М. Худойбердиева навбатчилик қилди.

• Пилла—давлатга

ПЕШҚАДАМЛАР

Қарши районы пиллакорлари бу йил давлатга 221 тонна «кумуш тола» етказиб беришга аҳд қилишган. Шунга кўра бу ерда 4100 қути ипак қурти парвариши эрта кўкламданоқ агротехника талаблари даражасида намунали уюштирилди. Барг мўл бўлди. Бу — ҳосил муддатидан илгари етилишини таъминлади.

Ҳозир район хўжаликларида давлатга пилла топшириш давом этмоқда. «Партия XXII съезди» совхози заршунослари мусобақада олдинда. Хўжалик 831 қути ипак қуртидан 46 тонна юқори сифатли хом ашё тайёрлаш мажбуриятини олган.

Районда пешқадам звенолар дастлабки маррани эгаллашди. Улар орасида «Партия XXII съезди» совхозидан Ўғил Худойқулова, Хурсанд Эргашева, Энгельс номли совхоздан Нормўмин Бердиев, Давлат Қўзиева, «Ленин йўли» совхозидан Рўзимат Жўраева, Саодат Бердиева, Иззат Пиримова сингари тажрибали звенолар пиллакорлари бор.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ҳаммага тинчлик керак

АҚШда урушга қарши курашувчи энг катта ташкилот — «Сэйн-Фриз» делегацияси шу ташкилот президенти Уильям Коффин бошчилигида Тошкентда меҳмон бўлиб турибди. Делегация Тинчликни ҳимоя қилиш совет комитетининг таклифига биноан мамлакатимизга келган.

25 май куни делегация аъзолари Тошкент чинни заводида бўлиб, урушга қарши митингда қатнашдилар. Митингда сўзга чиққан слесарь С. Корчагин, бошқа ишчи ва хизматчилар совет халқигагина эмас, шу билан бирга Ер юзидаги ҳамма кишиларга ҳам тинчлик керак, дедилар. Улар КПСС билан Совет давлатининг тинчликсевар ташқи сиёсатини астойдил қўллаб-қувватладилар.

Митингда «Сэйн-Фриз» ижроия комитетининг аъзоси Тим Вапато сўзга чиқди. У Америка тинчлик тарафдорлари билан совет кишиларининг муддаолари бир хил, деди. Ядро қуроли омборларини, бошқа тур қурол-яроғларни камайтириш ва батамом тугатишга эришиш муҳим. Катта-катта маблағлар янги урушларни тайёрлашга эмас, балки маориф, соғлиқни сақлаш ишларини ривожлантиришга, бошқа социал муаммоларни ҳал этишга сарфланмоғи лозим. Тинчлик иши бизни бирлаштиради, деб таъкидлади нотиқ.

Меҳмонлар корхона цехларини кўриб чиқдилар, ишчилар билан суҳбатлашдилар.

Шу куни Америка делегацияси аъзоларининг тинчликни ҳимоя қилиш республика комитети активлари билан учрашуви бўлди. Меҳмонлар Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини ва янги қурилишлар бораётган районларни кўздан кечирдилар.

(ЎзТАГ).

ЎН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТЎҚҚИЗИНЧИ СЕССИЯСИ

РЕВОЛЮЦИОН ЎЗГАРТИШЛАРНИ ЧУҚУРЛАШТИРИШ ЙЎЛИДАН

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Депутат муҳим масала тўғрисида якунловчи фикрларни айтган. Қонун лойиҳаси юзасидан, қишлоқда кадрларни мустаҳкамлаш юзасидан бир қанча конкрет таклиф ва мулоҳазалар айтди.

Қонун лойиҳасида кўзда тутилган бир модда — кооперативдаги меҳнат фахрли, обрў-эътиборли бўлиб, уни давлат ҳамма чоралар билан рағбатлантиради, деган модда кооперация ҳаракатини ривожлантиришда янги-янги имкониятларни очиб беради, деди СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитетининг раиси депутат **И. И. Гладкий**. У Комитет [illegible] қарорларни тайёрлашда экономиканинг қайси секторида ишлашидан қатъи назар, барча категориядаги меҳнаткашларнинг меҳнат ва социал муносабатлар соҳасида [illegible] ҳаракат қилмоқда, деди. Қонун иқтисодий муносабатлар [illegible] беради, деди у.

Сўнгра нотиқ давлат корхоналари билан кооперативлар ўртасида кадрлар [illegible]. Бир қанча жойларда кадрлар давлат корхоналаридан кооперация соҳасига [illegible] кооперация сектори [illegible] давлат сектори ўртасидаги иқтисодий мусобақа [illegible] хўжалик юритиш илғор методларини кенг кўламда жорий этишга, [illegible] имкон беради.

Арманистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси депутат **Г. М. Восканян** қишлоқда кооперацияни ривожлантиришга алоҳида эътибор [illegible] совхоз ва колхозларнинг [illegible] кўрилмоқда, деди.

Нотиқ кустар-ҳунармандчилик ва маиший хизмат соҳасида аҳолининг [illegible] Арманистон учун бу [illegible], айниқса, муҳимдир.

Шу билан бирга нотиқ республикада кооперация ҳаракатини ривожлантириш учун мавжуд имконият ва резервлардан ҳали тўла-тўкис фойдаланилмаётганлигини айтди. [illegible] кооперативлар товар ва хизматларга бўлган [illegible] хусусида гапирилди. Бу иш-да шу корхоналарнинг имкониятлари ғоятда қулайдир.

Қонун лойиҳасининг умумхалқ муҳокамаси республикада кенг қизиқишларга [illegible] бўлди, деди Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари депутат **П. К. Лучинский**. [illegible] республика Олий Советининг Президиуми [illegible] Улар жуда кўп қишлоқларда бўлдилар [illegible]

[illegible] 45 минг [illegible] кишини ижтимоий фойдали меҳнатга жалб этиш кўзда тутилганди, амалда эса қарийб 115 минг кишини жалб этиш мумкин бўлди.

Сўнгра нотиқ кооперативлар фаолиятини [illegible] Қонунга бир қанча таклифлар киритди. Жумладан, министрликлар ва идораларнинг [illegible] СССР Министрлар Совети [illegible] таклиф этди.

Шуниси эътиборга сазоворки, кооперация тўғрисидаги Қонун сессияда қабул қилинмасидан у қайта қуришга хизмат қила бошлади, деди [illegible] Молдавия ССР [illegible] «Вица ноуэ» колхозининг раиси депутат **Н. И. Писарь**.

Жумладан, у янги Қонун [illegible]

Нотиқ ҳозир республикада [illegible] Депутатнинг фикрича, виждонан қилган ҳалол меҳнати билан жамоат эҳтиёжларини қондиришга катта ҳисса қўшаётган кооперацияни қўллаб-қувватлаш керак, молия органлари эса кооперативлар аъзоларининг шахсий даромадларига ўсиб борувчи шкала бўйича солиқ солишга янада эҳтиёткор бўлиб қарашлари лозим.

Литва ССР Министрлар Советининг Раиси депутат **В. В. Сакалаускас** республикада кооператив метод билан хўжалик юритиш азалий илдизларга эга эканини айтиб, бугунги кунда шу ҳаракат кенг ривожланмоқда, деди.

Нотиқ кооперативлар давлат секторига нисбатан кўпроқ иқтисодий эркинликка эга эканлигини таъкидлади. Литва деҳқони учун кооператив шаклда хўжалик юритиш давлат шаклига нисбатан матлуброқдир. Колхозлар структурасида совхозларга нисбатан демократизм элементлари анча кўп. Аммо совхозларни колхозларга ва аксинча колхозларни совхозларга айлантириш тартиби ҳозирча ҳаддан ташқари марказлаштирилгандир.

Нотиқ республикада жорий этилаётган хўжалик пудрати турли шаклларининг самарадорлигини рақамлар ва фактлар билан кўрсатиб берди. Аввало, қишлоқ хўжалигига маъмурий-буйруқбозлик йўли билан раҳбарлик қилиш методидан воз кечиш лозим, деб даъват этди депутат. Республикада буйруқбозлик методига барҳам бериш юзасидан қатъий чоралар кўрилмоқда. Қайта қуриш йўлидаги ҳар бир янги қадам ҳаммадан тўла куч-қувват билан ишлашни талаб қилади.

Олис қишлоқ районлари кооператорларнинг ёрдамларига, айниқса, муҳтождир. Қирғизистон Отбоши район партия комитетининг секретари депутат **С. Казатова** шунга эътиборни жалб қилди. Лекин таассуфки, олис районларнинг аҳолиси биринчи навбатда муҳтож бўлган эҳтиёжлар — маиший хизмат, уй-жой ремонти ва уни қуриш ишлари ҳозирча дуруст қондирилмаётир.

Нотиқ ҳозир республикада икки юздан кўп кооператив ишлаб турганлигини маълум қилди. Лекин имкониятларнинг амалга ошиши мутлақо етарли эмас. Депутат қўйчилик маҳсулотларини қайта ишлайдиган, тери пиширадиган, дубленка тайёрлайдиган кооперативларни кенг кўламда ривожлантириш мумкинлигини ўзининг Норин области мисолида кўрсатди. Лекин химикатлар, бўёқлар сира етишмаслиги ҳалақит беряпти. Биз бу соҳада тегишли тармоқлар корхоналарининг, СССР Давлат агросаноат комитетининг ёрдамига кўз тутамиз, деди депутат.

Кооперация тўғрисидаги Қонуннинг амал қилиши қайта қуриш характери ва суръатларини кўп жиҳатдан белгилаб беради, деди Эстония ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари депутат **Х. Т. Вельди**. У ҳужжатни умуман маъқуллаб, унинг бир қанча моддалари ва қоидаларига тўхталди ва буларни қисман ўзгартириш ва тўлдириш керак, деди.

Депутат ҳозир республикада мингтагача етиб қолган кооперативлар иш практикасидан келиб чиқиб, уларни муваффақиятли ривожлантириш учун маҳаллий таклиф ва ташаббуслар катта аҳамиятга эга бўлади, деб таъкидлади. Кооператив қурилиши ленинча принциплари экономиканинг бу сектори бозор эҳтиёжлари ўзгаришига ҳозиржавоб бўлишга тайёрлигини, ҳаракатчанлигини тақозо этади. Шу жиҳатдан олганда, кооператив сектори фаолиятини бошқаришда маҳаллий ҳокимият органларининг роли, айниқса, ортади, деб ҳисоблайди депутат. Бу қоида солиқ сиёсатида акс этмоғи лозим, деди у.

Депутат кооператив секторда давлат буюртмаларини жойлаштириш практикасига катта эътибор берди. У бундай буюртмалар қабул қилишни рағбатлантирувчи таъсирчан система пишиқтирилмоғи, уларни аниқ бажаришнинг иқтисодий омиллари яратилмоғи керак, деб таъкидлади.

Кооперация тўғрисидаги Қонун социализмни ялпи янгилаш ва такомиллаштиришдек энг мушкул вазифалардан бирини сўзсиз ҳал этади, деди Озарбайжон ССР Фанлар академиясининг президенти депутат **Э. Ю. Салаев**.

Нотиқ Қонуннинг айрим моддалари билан муфассал танишиб чиқиш бу ҳужжатда камчилик ва ноаниқликлар ҳам борлигини кўрсатди, деди. Қаттиқ маъмурий-директив топшириқлар, марказлашган моддий-техника таъминоти системаси, корхоналар ва ташкилотлар фаолиятини қатъий чеклаб қўйиш жиддий тўсиқ бўлиши мумкинлигига алоҳида эътиборни қаратиш лозим.

Сўнгра академия президенти илмий соҳада кооперация ҳаракатини жорий этиш муаммосига тўхталди.

Бизда сессияга келиш олдидан хўжалик сайловчилари, мутахассислари ва меҳнаткашлари билан биз ҳозир муҳокама қилаётган муаммолар тўғрисида катта ва жиддий гаплар бўлди, деди Шимолий Осетия АССР шаҳар атрофи районидаги «По заветам Ильича» колхозининг бош инженери депутат **И. А. Демченко**. Уларнинг ҳаммаси кооперация тўғрисидаги Қонун коллектив хўжалик экономикасини янада кўпроқ мустаҳкамлаб, одамларга мустақиллик беради, серунум ишлаш ва қишлоқни социал жиҳатдан қайта қуриш учун омил бахш этади деб ишонч билдирди.

Биз ишлаб чиқаришни янада юксакроқ қилиб ташкил этиш талаб этилади, бу ерда инсон омили чинакамига ишга солинади, деб ишонамиз. Хўжаликда колхозчилар ва мутахассисларнинг бевосита иштироки билан чорвачилик ҳамда деҳқончиликдаги барча бўлинмаларни коллектив пудрат ва ижара пудратига ўтказиш иши амалга оширилмоқда. Шимолий Осетиянинг бошқа колхоз ва совхозларида ҳам шундай ишлар олиб борилмоқда.

Шу билан бирга депутат ерни ижарага бериш хусусидаги Қонун муносабатларини тартибга солиш муаммолари билан алоқадор қийинчиликлар тўғрисида гапирди.

Депутатлар муҳокама чоғида кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳасига тузатишлар хусусида таклифлар айтдилар. Шу муносабат билан Миллатлар Совети доимий комиссияларга мана шу таклифларни Иттифоқ Советининг доимий комиссиялари ҳамда СССР ҳукуматининг вакиллари билан биргаликда кўриб чиқиб, натижаларини Олий Советга маълум қилиш вазифасини топширди.

Миллатлар Советининг мажлиси ёпиқ деб эълон қилинади.

ИТТИФОҚ СОВЕТИ ВА МИЛЛАТЛАР СОВЕТИНИНГ ҚЎШМА МАЖЛИСИ

Соат 15 да катта Кремль саройида Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг иккинчи қўшма мажлиси бошланди.

Депутатлар ва меҳмонлар **М. С. Горбачев, В. И. Воротников, А. А. Громико, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, В. П. Никонов, Н. И. Рижков, Н. Н. Слюньков, М. С. Соломенцев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, В. В. Шчербицкий, А. Н. Яковлев, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Ю. Д. Маслюков, Г. П. Разумовский, Ю. Ф. Соловьев, Н. В. Талызин, Д. Т. Язов, О. Д. Бакланов, А. П. Бирюкова, А. Ф. Добрынин, А. И. Лукьянов, В. А. Медведев, И. В. Капитонов** ўртоқларни қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлисни Иттифоқ Советининг Раиси **Ю. Н. Христораднов** очди.

Палаталарнинг алоҳида-алоҳида мажлисларида, деди у, СССРда кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳаси муҳокама қилиниб бўлди. Музокаралар чоғида депутатлар Қонун лойиҳасига тузатишларни таклиф этдилар. Доимий комиссияларга шу таклифларни кўриб чиқиш топширилди.

Комиссиялар ҳали ишини давом эттираётганлиги муносабати билан сессия кун тартибининг навбатдаги масаласини кўриб чиқишга киришиш, СССРда кооперация тўғрисидаги Қонун лойиҳаси юзасидан қарорни эса доимий комиссиялар иши тугаганидан кейин қабул қилиш тўғрисидаги таклиф қабул қилинди.

Депутатлар партия XXVII съезди қарорлари асосида уй-жой ва маданий-маиший қурилиш программаси бажарилишини таъминлаш юзасидан совет ва хўжалик органларининг иши тўғрисидаги масалани кўриб чиқишга ўтадилар. СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госстройи раиси депутат **Ю. П. Баталин**га доклад қилиш учун сўз берилади.

Миллатлар Совети уй-жой-коммунал ва шаҳар хўжалиги комиссиясининг раиси **В. А. Згурский** СССР Олий Совети палаталари доимий комиссияларининг қўшимча докладини қилди.

У совет ва хўжалик органларининг, меҳнат коллективларининг куч-ғайратлари билан уй-жойлар ҳамда социал-маданий объектлар барпо этишда яхшилик томон муайян силжишлар кўзга ташланиб қолганлигини маълум қилди. Бу ҳақда ҳукуматнинг докладида муфассал айтилган эди.

Аммо булар дастлабки қадамлардир, холос. Олий Совет палаталарининг комиссиялари социал соҳани кўзловчи инвестиция сиёсатидаги структуравий силжишлар йўл қўйиб бўлмайдиган даражада суст эканлигига жиддий эътиборни қаратдилар. 2000 йилгача ҳар бир оилани алоҳида квартира ёки якка тартибдаги уй билан таъминлашга доир конкрет программалар ҳали ҳозирча ҳамма иттифоқдош республикаларда ҳам тасдиқланмаганлиги ташвиш ва безовталик уйғотмоқда.

Яқинда қабул қилинган ва якка тартибдаги уй-жой қурилишини ривожлантиришга қаратилган қарорлар ҳамма жойда аҳолида ўз оиласининг уйини барпо этиб олиш имкониятига зўр қизиқиш уйғотмоқда. СССР Давлат агросаноат комитети, СССР Госстройи, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари аҳолининг буюртмаларига биноан уйлар барпо этиш учун ихтисослаштирилган қурилиш ташкилотларини тузишни жадаллаштиришлари, маҳаллий органлар эса аҳолининг ремонт-қурилиш ишларига бўлган талаб-эҳтиёжларини қондириш учун кооперативларни ташкил этишда ва уларнинг ишида ҳар томонлама ёрдам беришлари керак.

Совет ва хўжалик органлари уй-жой-қурилиш кооперациясини ривожлантиришга эътиборни қатъиян кучайтиришлари лозим. Партия ва ҳукуматнинг мазкур масалага доир қарори кўпгина сунъий ғовларни олиб ташлади, эндиликда эса гап уни амалда рўёбга чиқаришда қолди.

Мамлакатнинг уй-жой фонди — ғоят катта миллий бойликдир. Уни яхши ҳолда сақлаш, ўз вақтида янгилаш ва ремонт қилиш — муҳим вазифадир. Аммо капитал ремонт соҳасида белгиланаётган ҳажмлар норматив эҳтиёжига мувофиқ келмаяпти ва уйлар муддатидан барвақт эскириб қолмоқда.

Ҳукумат докладида социал соҳани ривожлантиришга кўп йиллар давом этиб келган етарли аҳамият бермасликнинг салбий оқибатлари батафсил акс этган. Комиссиялар планлаштирувчи органлар ва кўпгина хўжалик органлари ҳали ҳам ана шундай ёндашувдан воз кечганлари йўқ, деган хулосага келдилар. Ана шу мақсадларга ҳали ҳам капитал маблағлар илмий планлаштириш негизида эмас, балки маҳкамачилик принципига мувофиқ ажратилмоқда.

Коммунал хўжалигининг мутлақо оғир аҳволга тушиб қолганлиги алоҳида ташвиш туғдирмоқда. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети бундан бир йил муваддам уй-жой-коммунал хўжалиги ишини янада такомиллаштириш юзасидан қабул қилган қарорнинг бир қанча топшириқлари ёмон бажарилмоқда. Иссиқлик таъминоти барқарорлигини ошириш вазифаларини ҳал этишда сезиларли силжиш бўлмаяпти. Қишлоқ жойларда ҳам коммунал хўжалигининг ривожи сезиларли даражада оқсамоқда.

Тармоқ штаби бўлган СССР Госстройи ўз ташкилотчилик ишларини кучайтириб, қурилишнинг моддий-техника базаси амалда илдам ривожлантирилишини таъминлаши, объектлар қурилиши муддатлари тубдан қисқартирилишига, иш сифати яхшиланишга эришиши зарур.

Нотиқ корхоналар ва ташкилотларни янги шароитда ишлашга ўтказиш территорияларни социал жиҳатдан ривожлантиришда уларнинг иштирокини таъминлаш чораларини кўришни зарурат қилиб қўйганлигини таъкидлади.

Пировардида комиссия раиси шуни айтдики, сессия қабул қиладиган қарорларни бажариш совет ва хўжалик органлари иши савиясини жиддий равишда оширишни, кенг меҳнаткашлар оммаси активлигини ўстиришни тақозо этади. Бўлажак XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси бу ишга шубҳасиз янги омил бахш этади.

Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг қўшма мажлиси ёпиқ, деб эълон қилинади.

СССР Олий Советининг сессияси 26 май куни ўз ишини давом эттиради.

(ТАСС).

СОВЕТ ВА ХЎЖАЛИК ОРГАНЛАРИНИНГ КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ АСОСИДА УЙ-ЖОЙ ВА МАДАНИЙ-МАИШИЙ ҚУРИЛИШ ПРОГРАММАСИНИ БАЖАРИШНИ ТАЪМИНЛАШГА ОИД ИШИ ТЎҒРИСИДА

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госстройи раиси депутат Ю. П. БАТАЛИН доклади

Инсон тўғрисида, унинг фаровонлигини ошириш, шахсни ҳар томонлама камол топтириш учун шарт-шароит яратиш тўғрисида ғамхўрлик қилиш жамият турмушининг ҳамма соҳаларини қайта қуришдан иборат партия йўлининг олий мазмуни ва негизидир, деди у. Айни пайтда бу одамларнинг меҳнат активлигини ҳамда ижтимоий-сиёсий активлигини оширишнинг қудратли воситасидир.

Меҳнаткашлар кучли социал сиёсатни кўп жиҳатдан қулай уйлар ва квартираларга кўчиб кириш, болалар боғчалари муаммоларининг ҳал қилиниши, дам олиш вақтини хилма-хил ўтказиш ва саломатликни мустаҳкамлаш учун имкониятларнинг кенгайиши орқали ҳис этмоқдалар. Бу соҳадаги аниқ мақсадларни кўзловчи энг муҳим йўл-йўриқларни, энг аввало 2000 йилга қадар ҳар бир совет оиласини алоҳида квартира ёки уй билан таъминлаш вазифасини партия XXVII съезди белгилаб берган. КПСС Марказий Комитети ва ҳукумат қарорларида ўртага қўйилган бу вазифани бажаришнинг асосий қоидалари ва конкрет чора-тадбирлари ишлаб чиқилган.

Бу вазифаларни амалга ошириш ишлари авж олдириб юборилди. XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси арафасида СССР Олий Советининг сессиясида уй-жой ва маданий-маиший қурилиш муаммоларининг муҳокама қилиниши амалга оширилаётган барча ишларга янги омил бахш этиш, уни чинакам умумхалқ ишига айлантириш имконини беради.

Совет ҳокимияти йиллари мобайнида уй-жой қурилишининг кенг кўламли программаси рўёбга чиқарилди. Ҳозир мамлакатнинг уй-жой фонди 4,3 миллиард квадрат метрни ташкил этади.

50-йилларнинг иккинчи ярмида ва 60-йилларда уй-жой қурилиши тез суръатлар билан олиб борилди. Ана шу даврда аҳоли жон бошига уй-жойларни фойдаланишга топшириш жиҳатидан мамлакатимиз дунёдаги етакчи ўринлардан бирини эгаллади.

Бироқ 70-йиллар ва 80-йилларнинг боши учун характерли бўлган турғунлик ҳоллари уй-жой қурилишида ҳам тўла намоён бўлди. Социал соҳани ривожлантиришга маблағ қолдиқ принципига мувофиқ ажратилди. Натижада тўрт беш йиллик давомида умумий уй-жой майдонларини ишга тушириш амалда бир даражада қолаверди, ҳар минг киши ҳисобига квартираларни фойдаланишга топшириш эса 1960 йилдаги 12 тадан 1985 йилда еттитага тушиб қолди.

Ҳозирги вақтда шаҳарларда аҳолининг салкам 15 проценти коммунал квартираларда яшамоқда, шаҳардаги уй-жойларнинг салкам 10 проценти ва қишлоқ уй-жойларининг учдан икки қисмидан кўпроғида зарур коммунал қулайликлар йўқ, 60 миллион квадрат метр уй-жой эса эскириб, яроқсиз аҳволга тушиб қолган.

Мактаблар етишмаганлиги сабабли мактаб ўқувчиларининг деярли тўртдан бир қисми иккинчи ва ҳатто учинчи сменада ўқимоқда. Болаларнинг 60 процентигина мактабгача тарбия болалар муассасалари билан таъминланган. Клуб муассасаларининг тахминан учдан бир қисми мослаштирилган биноларда жойлаштирилган. Умумий овқатланиш ва маиший хизмат кўрсатиш корхоналари билан таъминланиш ҳам жуда орқада қолмоқда.

Мамлакат регионларида уй-жой билан таъминлашда ва ижтимоий хизмат кўрсатиш даражасида катта нотенглик вужудга келди. Бу айрим республикаларга ҳам, шунингдек Россия Федерациясидаги ўлкалар ва областларга ҳам тааллуқлидир.

Шаҳар ва қишлоқлар комплекс равишда қурилмаётганлиги натижасида сўнгги беш йилликларда ёш авлодни тарбиялаш, саломатликни мустаҳкамлаш, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ва унинг бўш вақтини ташкил этиш билан боғлиқ кўпгина муҳим социал масалаларни ҳал этиш секинлашди. Коммунал хўжалигининг аҳволини яхшилаш учун жиддий чоралар кўриш талаб қилинади.

Кўпгина шаҳарлар ва қишлоқ аҳоли пунктлари кўримсиз ва бир хил қилиб қурилган. Кўпинча уй-жойлар ва жамоат биноларининг архитектура қиёфасида, уларни планлаштиришда қурилиш олиб борилаётган районларнинг нуфус, миллий-маиший хусусиятлари ҳамда табиий-иқлим шароитлари ҳисобга олинмаяпти. Кўп ҳолларда граждан қурилиши сифати пастлигича қолмоқда, деб таъкидлади докладчи.

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленумидан сўнг партия социал соҳанинг моддий базасини жадал ривожлантириш йўлини белгилаб берди. XII беш йилликда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг Асосий йўналишларида умумий саҳни 565 — 570 миллион квадрат метр уй-жойни фойдаланишга топшириш кўзда тутилган.

Бироқ КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети уй-жой муаммосининг ўткирлигини ҳисобга олиб ва 2000 йилга қадар ҳар бир оилани алоҳида квартира ёки уй билан сўзсиз таъминлаш мақсадида 1987 йил апрелида шу беш йилликда камида 630 миллион квадрат метр уй-жой қуриш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Мактаблар, касалхоналар, поликлиникалар, клублар, маданият уйлари, кинотеатрлар қурилишини беш йиллик топшириқларига нисбатан кўпайтириш, шунингдек уларни фойдаланишга топшириш муддатларини яқинлаштириш мўлжалланди.

Шу мақсадда 1988—1990 йилларда ишлаб чиқариш объектлари қурилиши учун ажратилган капитал маблағларнинг камида 10 процентини қўшимча равишда уй-жой ҳамда бошқа социал-маданий соҳа объектларини қуришга сарфлаш тўғрисида қарор қабул қилинди. Коммунал хўжалигини ривожлантириш, шаҳар ва қишлоқларни инженерлик жиҳатидан обод қилишни яхшилаш, сув ҳамда иссиқлик таъминоти, канализация системаларини реконструкциялаш ва кенгайтириш, уларнинг пухта ишлашини таъминлаш тадбирлари белгиланди. Қаттиқ рўзғор чиқитларини қайта ишловчи ва куйдирувчи заводларни фойдаланишга топшириш планлаштирилмоқда. Шаҳар транспорти тармоғини ривожлантириш, янги-янги метрополитен йўлларини қуриш режалаштирилмоқда.

Қишлоқ жойларда уй-жой қурилишини жадал суръатлар билан олиб бориш ва социал-маданий соҳани ривожлантириш кўзда тутилди.

Ҳозирги беш йиллик планини тузиш чоғида агросаноат комплексида капитал маблағ сарфининг бутун ўсиши қишлоқда социал-маданий соҳани ривожлантиришга қаратилди. Ана шу мақсадда 80 миллиард сўмдан зиёдроқ ёки ўн биринчи беш йилликдагига нисбатан 1,4 баравар кўп маблағ ажратилмоқда.

Салкам 230 миллион квадрат метр уй-жойни фойдаланишга топшириш кўзда тутилган. Мактабгача тарбия болалар муассасалари, мактаблар, поликлиникалар, клублар, коммунал хўжалиги объектлари қурилиши анча кўпаяди.

Деярли ҳамма жойда социал инфраструктурани ривожлантиришга эътибор кучайди. Бу тасодифий эмас. 2000 йилга қадар ҳар бир совет оиласини алоҳида квартира ёки уй билан таъминлашга доир партиянинг программ талаблари сўзсиз бажарилиши сиёсий жиҳатдан алоҳида аҳамиятга эга бўлган вазифадир.

90-йилларда уй-жой қурилишида қандай кўламларни кўзда тутиш зарур? 2000 йилга қадар амалда ҳар бир совет оиласи алоҳида квартира ёки уйда яшайдиган бўлиши учун аҳолининг ўсиши, оилаларнинг сони ва состави тўғрисидаги маълумотларга асосланиб, уч беш йилликда 36 миллионта квартира ёки тахминан 2,4 миллиард квадрат метр уй-жой қуришимиз керак. Ўн учинчи беш йилликда қарийб 800 миллион квадрат метр, ўн тўртинчи беш йилликда эса 900 миллион квадрат метр уй-жой қуриш талаб этилади.

Қурилишнинг моддий-техникавий базасини ривожлантиришда айни ана шу кўламларни кўзда тутиш керак, деди докладчи. Барча республикаларда, ўлкалар ва областларда белгиланган уй-жой қурилиши планларини амалга ошириш учун тармоқ программаларини тасдиқлаш, республикалар Олий Советларининг Президиумлари эса бу программалар амалга оширилишини ўз назоратига олишлари лозим.

Сўнгра докладчи 1987 йилда ўн биринчи беш йилликнинг сўнгги йилидагига нисбатан уй-жой — 14 процент, мактаблар — 27 процент, мактабгача тарбия болалар муассасалари — 16 процент, поликлиникалар — 33 процент, касалхоналар — 17 процент, ҳунар-техника билим юртлари ва клублар 1,7 баравар кўп қурилганлигини таъкидлади. Уй-жой, мактабгача тарбия болалар муассасалари, мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари, касалхоналар ва поликлиникалар қуриш икки йиллик топшириғи Украинада, Белоруссия, Литва, Эстония, Латвия ва Қирғизистонда бажарилди.

Бу ижобий ўзгаришлар марказий, республика, маҳаллий партия, совет ва хўжалик органларининг, меҳнат коллективларининг бажарилаётган қурилиш-монтаж ишлари ҳажмини ошириш, бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш юзасидан сарфлаган куч-ғайратлари туфайли юз берди.

Шу билан бир вақтда бир қанча иттифоқдош республикаларда, Россия Федерациясининг ўлкалари ва областларида маҳаллий Советлар ва хўжалик органлари бу масалага етарли эътибор бермаганликлари оқибатида уй-жой ва бошқа социал соҳа объектлари қурилиши топшириқлари қониқарсиз бажарилмоқда. Грузия, Арманистон, Тожикистон, Молдавияда уй-жойлар ҳамда социал соҳа объектлари қониқарсиз барпо этилмоқда. Бу йил ана шу республикалардаги вазият бирмунча яхшиланмоқда, аммо ишда анча бурилиш юз берди, деб айтишга ҳали вақт эрта.

Сўнгра докладчи иш самарадорлигини нималар пасайтираётганлиги тўғрисида гапирди. Кўпгина иттифоқдош ва автоном республикаларда, ўлкалар ва областларда, деди у, уй-жойлар ҳамда социал объектлар қурилиши бир маромда олиб борилмаяпти. Қурилиш сифати масаласи айниқса ўткир тус олди.

Шу йилнинг бошидан буён мамлакатнинг йигирмата шаҳрида уй-жойларнинг давлат қабули жорий этилди. Унинг дастлабки якунлари қурилиш сифати масалаларига доимий эътибор берилаётган жойларда ижобий натижаларга эришилганлигини кўрсатди.

Бинокорлик материаллари ва буюмларининг сифати юқори бўлган тақдирдагина қурилишнинг юксак сифатли бўлишига эришиш мумкин. Шу боисдан 1988 йилнинг 1 январидан бошлаб 69 та йирик панелли уйсозлик корхонаси, шунингдек бинокорлик материаллари саноатининг 77 та корхонаси давлат қабулига ўтказилди.

Давлат қабулига ўтказилган корхоналарнинг шу вақт ичидаги иши улар ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг сифати сезиларли равишда яхшиланганлигини кўрсатди.

Совет кишилари шундай якдил фикрдадирларки, уй-жойлар, мактаблар, мактабгача тарбия болалар муассасалари, касалхоналар, клублар ҳамда бошқа социал-маданий объектлар барпо этиш ҳозирги пайтда биринчи даражали аҳамиятга молик социал-сиёсий ишдир. Бу нарса барча мавжуд маблағ ва имкониятлар сафарбар қилинишини, шу мақсадлар учун ресурслар кўпроқ ажратиб берилишини талаб этади.

Кўпгина регионларда уй-жой қурилишининг аниқ мақсадга қаратилган программалари ишлаб чиқилган. Ана шу программаларни рўёбга чиқариш учун марказлаштирилган тартибдаги капитал маблағлар билан бир қаторда корхоналар, колхозларнинг фондларидан, шунингдек аҳолининг маблағларидан кенг кўламда фойдаланиш кўзда тутилган.

Аммо шуни тўппа-тўғри айтиш керакки, кўп ҳолларда тайёрга айёрлик билан ёндашишга барҳам берилмаган, деб давом қилди докладчи. Бир қанча совет, хўжалик органлари, корхоналар ва ташкилотлар асосий куч-ғайратларини ҳамон марказлаштирилган тартибдаги қўшимча капитал маблағларни олишга қаратмоқдалар. Айни вақтда иқтисодий ислоҳот амалга оширилаётган, тўла хўжалик ҳисобига ва ўзини ўзи пул билан таъминлашга ўтилаётган бир шароитда корхоналар ҳамда ташкилотларнинг асосий диққат-эътибори иш самарадорлигини оширишга ва шу йўл билан ўз социал муаммоларини ҳал этиш учун қўшимча маблағлар олишга қаратилиши лозим.

Кўпгина маҳаллий Советлар, корхоналар ва ташкилотлар уй-жой қурилишига аҳолининг маблағларини кенг кўламда жалб этиш борасида амалий чоралар кўрмаётганликлари қайд этиб ўтилди. Айрим министрликлар социал соҳа объектлари қурилишига ишлаб чиқариш соҳасидаги қурилишни 10 процент камайтириш ҳисобидан қўшимча капитал маблағ ажратиб берилишини таъминламадилар. Бир қанча министрликлар эса ишлаб чиқариш объектларини барпо этиш чоғида шу заҳотиёқ кўриладиган манфаатларга ҳамон амал қилиб, уй-жойларни, социал-маданий объектларни барпо этишда маблағ ва воситаларни тежаб қолишга ҳаракат қилмоқдалар.

Сўнгра докладда қурилишнинг комплекслилигини оширишга олиб борадиган йўллар муфассал таҳлил этилди. Шу муносабат билан ягона буюртмачи хизматларини яхши ташкил этиш алоҳида аҳамият касб этмоқда.

Докладда қурувчиларнинг меҳнатини ташкил этиш муаммоларига катта эътибор берилди. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, коллектив пудрат билан жиддий равишда шуғулланаётган, хўжалик ҳисобининг иккинчи моделига ўтаётган, унинг принципларини меҳнат коллективларининг бошланғич ячейкаларига етказаётган жойларда уй-жойларни ҳамда социал соҳа объектларини фойдаланишга топшириш кескин кўпаймоқда, тежамкорлик йўли билан қўшимча моддий ресурслар қидириб топилмоқда. Аммо ҳозирча қурувчилар хўжалик юритиш янги методларининг имкониятларидан асло етарлича фойдаланаётганликлари йўқ.

(Доклад қисқартириб босилмоқда).

(Давоми учинчи бетда).

ЎН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТЎҚҚИЗИНЧИ СЕССИЯСИ

СОВЕТ ВА ХЎЖАЛИК ОРГАНЛАРИНИНГ КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ АСОСИДА УЙ-ЖОЙ ВА МАДАНИЙ-МАИШИЙ ҚУРИЛИШ ПРОГРАММАСИНИ БАЖАРИШНИ ТАЪМИНЛАШГА ОИД ИШИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши иккинчи бетда).

Ишлаб чиқариш натижалари қурувчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитларига, уларнинг малакасига, уй-жойлар ва социал объектлар билан таъминланганликларига бевосита боғлиқдир. Ҳозирча эса бунда ҳал этилмаган муаммолар кўп. Қурилиш ташкилотлари коллективлари социал ривожлантириш борасидаги ишларни кескин кучайтиришлари лозим. Маҳаллий Совет ва партия органлари уларга амалий ёрдам беришлари керак.

Уй-жой муаммоси узоқ вақт мобайнида асосан давлат маблағлари ҳисобига ҳал этиб келинди. Айни вақтда якка тартибдаги ва кооператив уй-жой қурилишини ривожлантиришга зарур эътибор берилмади.

Ваҳолонки, якка тартибдаги ва кооператив уй-жой қурилишини кенгайтириш, деб таъкидлади сўнгра докладчи, уй-жой муаммосини ҳал этишнинг энг муҳим йўналишларидан биридир. Докладчи якка тартибдаги уй-жой қурилишини ривожлантириш йўлларига батафсил тўхталиб, партия Марказий Комитети билан ҳукумат якка тартибдаги уй-жой қурилишини ривожлантиришни жадаллаштириш тўғрисида яқинда қабул қилган қарор асоссиз чеклашларни бартараф этибгина қолмай, шу билан бирга якка тартибда иморат қурувчиларни бутун чоралар билан қўллаб-қувватлашни ҳам кўзда тутади, деб таъкидлади. Беш йиллик охиригача якка тартибдаги уй-жой қурилиши ҳажмини камида икки баравар кўпайтириш учун барча чора-тадбирларни кўриш керак.

Катта ва ўртача шаҳарларда кооператив қурилиши муҳим йўналиш бўлиб қолиши лозим. Шу беш йилликнинг ўзидаёқ асосан хоҳловчиларнинг ҳаммаси турар жой қурилиши ва уй-жой кооперативларига аъзо бўлиб кира олишларига интилиш керак.

Якка тартибдаги ва кооператив қурилиш — уй-жой муаммосини жадаллик билан ҳал этишнинг ғоят катта резервидир. Зотан, ана шу резервдан ҳар томонлама фойдаланиш — аввало, маҳаллий Совет ва хўжалик органларининг вазифасидир.

Сўнгра докладчи ёш оилаларни уй-жой билан таъминлаш каби муҳим масалаларга, уй-жойлар қиймати ўсишининг олдини оладиган чора-тадбирларга тўхталиб ўтди. Уй-жой қурилиши ҳажмларини ошира бориб, мавжуд уй-жой фондининг сақланиши тўғрисида ҳам унутмаслик керак, деди у.

Коммунал соҳада деб таъкидланди сўнгра докладда, туб силжишларни амалга ошириш, бу соҳани моддий-техника ресурслари билан таъминлашни анча яхшилаш зарур. Корхоналарнинг меҳнат коллективларини ҳамда аҳолини уй-жой бинолари, коммунал хўжалик ва социал-маиший объектларни яхши ва намунали сақлашга, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришга кенг жалб этиш керак.

Қурилишнинг моддий-техника базасини ривожлантириш масалалари чуқур таҳлил этилди. Кейинги 10—12 йил мобайнида қурилишнинг моддий-техника базаси амалда ривожлантирилгани йўқ ва беш йиллик бошига келиб қурилишнинг кескин авж олиб кетган миқёсларига мутлақо мос келмай қолди.

Шу боисдан беш йиллик давомидаёқ қурилишнинг моддий-техника базасини жадал ривожлантиришни таъминлаш зарурати юзага келди. Ҳозир уй-жой ва социал қурилиш муаммоларини ҳал этиш калити мана шундан иборат. 1987 йилда СССР Министрлар Советининг тегишли қарорлари мажмуаси қабул қилинди. Цемент ишлаб чиқарувчи қувватларни кўпайтириш, яхлит уйсозликнинг янги махсус тармоғини вужудга келтириш, социал объектлар қурилишини индустрлаштириш даражасини ошириш, ғишт, деворбоп блоклар, керамзит, бошқа маҳаллий материаллар ишлаб чиқаришни анча ривожлантириш кўзда тутилмоқда.

Материал билан таъминлаш масалалари қурилишнинг барча соҳаларида кескин бўлиб қолмоқда. Шу сабабли бинокорлик материаллари ва қурилиш индустрияси корхоналарининг мавжуд қувватларидан фойдаланишни яхшилаш ғоят муҳимдир. Капитал қурилиш планларининг материал ресурслари билан мутаносиблиги ресурсларни тежашга доир жиддий чораларсиз таъминланиши мумкин эмаслиги қайд этиб ўтилди. Барча министрликларда идораларда, қурилиш ташкилотларида тежамкорлик программалари ишлаб чиқилган. Аммо улар ҳамма жойда ҳам бажарилаётгани йўқ. Илғор тажрибадан ва фан-техника тараққиёти ютуқларидан етарлича фойдаланилмаяпти. Ички ишлаб чиқариш хўжалик ҳисобига ва харажатларни ҳисоб-китоб қилишнинг чек системасига фаолроқ амал қилиш керак. Улгуржи савдони ривожлантириш қурилишнинг моддий-техника ресурслари билан мутаносиблигида ва уларни бир маромда етказиб беришда муҳим воситадир.

Мамлакатда амалга оширилаётган қайта қуриш тегишли территорияда бутун социал-маданий қурилишга раҳбарликда иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг ва халқ депутатлари маҳаллий Советларининг роли кучайтирилишини кўзда тутади. Эндиликда пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобидан ва қайси идорага бўйсинишидан қатъи назар, уй-жойлар ҳамда социал объектлар қурилиши планлари жойларнинг ўзида тузилади.

Социал ривожланиш учун маҳаллий органларнинг масъулиятини ошириш билан айни бир вақтда уларнинг ҳуқуқлари ва мустақиллигини реал равишда кенгайтиришга қаратилган мана шу муҳим тадбирлар икки йилдан буён амал қилиб келмоқда. Аммо уларни ҳамма жойда ҳам тўла-тўкис рўёбга чиқаришга муваффақ бўлингани йўқ. Энг асосий зиддият шундаки, бир қанча регионларда ишлаб чиқаришга алоқадор бўлмаган қурилишни пул билан таъминлаш имкониятлари ва қурилиш ташкилотларининг қувватлари беш йиллик планда кўзда тутилганига қараганда кўпроқ ишларни бажаришга имкон беради, аммо бунда моддий ресурслар чеклангандир.

Афтидан, 1989 йилги планни тузишдан бошлаб республикаларга уй-жойлар қурилиши программасини беш йиллик топшириқларидан ошириб қабул қилиш имкониятини бериш мақсадга мувофиқ бўлса керак. Бунда моддий ресурсларга бўлган қўшимча талаб-эҳтиёж маҳаллий манбалар ва бевосита алоқалар ҳисобидан қопланиши шарт. Биз бугун уй-жой ва социал қурилиш муаммосини қандай позицияда туриб кўриб чиқмайлик, унинг моддий базасини мустаҳкамлаш энг муҳимидир, деди докладчи.

Биз уй-жой ҳамда маданий-маиший объектлар қурилиши ҳажмларини кўпайтириб бориш билан бирга шаҳарларимиз ва қишлоқларимизнинг меъморий қиёфасини ўзгартиришимиз, қурилишларнинг кўримсизлиги ва бир хиллигидан воз кечишимиз, қурилишнинг сифатини кескин оширишимиз лозим. Оммавий қурилиш объектларининг архитектураси халқ меъморчилигининг ва манзарали санъатнинг миллий ҳамда регионал анъаналар билан боғланган ўзига хос алоҳида хусусиятларни касб этиши керак. Шаҳар қурилиши комплексларини, айниқса, тарихий ва меъморий қимматга эга бўлган районлар бўйича лойиҳалаштириш конкурс асосида олиб борилиши ҳамда жамоатчиликнинг муҳокамасига қўйилиши керак.

Пировардида докладчи бундай деди:

СССР Олий Советининг сессиясида уй-жой ҳамда маданий-маиший қурилишнинг аҳволи муҳокама этилганлиги, қабул қилинадиган қарорлар социал қурилишни яна ҳам юқорироқ даражага кўтариш, ўн иккинчи беш йилликда ўртага қўйилган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш, 2000 йилгача амалда ҳар бир совет оиласини уй-жой ёки квартира билан таъминлаш учун мустаҳкам пойдевор яратиш, ривожланган социал инфраструктурани вужудга келтириш имконини беради.

(ТАСС).

Депутат М. М. МИРҚОСИМОВ нутқи

(Хива сайлов округи, Ўзбекистон ССР)

Депутат ўртоқлар! Кеча бўлиб ўтган КПСС Марказий Комитети Пленуми қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига тезисларини якдиллик билан қўллаб-қувватладилар ва маъқулладилар. Қайта қуриш жамиятда принцип жиҳатдан янги ғоявий-сиёсий вазиятни вужудга келтирганлиги ҳақидаги фикр Пленумдаги нутқларда ҳам, тезисларда ҳам алоҳида таъкидланди. Жамиятимизда таркиб топган ана шу янги ғоявий-сиёсий вазият реалликка айланди, ҳар томонлама ривожланиб, жамият ҳаётининг барча қатламлари ва жабҳаларини қамраб олмоқда. Иқтисодий ва социал тараққиётнинг энг муҳим муаммоларини ҳал этишга куч-ғайратларини жамлаб ва йўналтириб турган партия раҳбарликнинг иқтисодий методларга ўтишни таъминлайдиган туб ислоҳотни ишлаб чиқиш ва рўёбга чиқаришга, коллективлар ва айрим ходимларнинг ўз меҳнати самараларидан манфаатдорлигини оширишга асосий эътибор бермоқда. Бу борада меҳнат коллективларининг ташаббусига, одамларнинг омилкорлигига қанот бахш этадиган, имкони борича кўп самара билан ишлаш мажбуриятини юклайдиган кооперация тўғрисидаги Қонун алоҳида ўрин тутади.

Ана шу хулосаларнинг тўғрилигини областимиз ҳаётидан олинган айрим мисоллар билан кўрсатиб ўтишни истар эдик. Ҳар йили неча ўн минглаб совет ва чет эл сайёҳлари музей шаҳар бўлган Хивага келиб, унинг икки ярим минг йиллик тарихи билан қизиқиб танишмоқдалар. Йиллар ўтган сайин шаҳарни зарур даражада асраш ва унинг жуда катта имкониятларидан фойдаланиш тобора мураккаб бўлиб келаётган эди. Маблағлар етишмасди, ёдгорликларни асраш, туризм ва чет эл туризмини ташкил этишдаги ҳаддан зиёд чеклашлар ва марказлаштириш ташаббусни бўғиб келаётган эди. Халқ меъморларининг, усталарининг жаҳонда мисли йўқ кўпгина обидаларини тиклашимиз лозим бўлади. Биз содир бўлган аҳвол билан муроса қила олмас эдик. Муаммони ҳал этиш йўлларини қидира бошладик. Қайта қуриш бизга ишонч бахш этди, ҳаётимизни янада сермазмун қилди. Кооператив асосларда қўлимиздаги барча маблағларни жамладик ва СССР Чет эл туризми давлат комитетининг катта мададига таяниб, «Хива» бирлашмасини туздик. Бу бирлашма АҚШ ва Норвегиядаги бир қанча фирмалар билан ҳамкорлик қилиш, Хивани таъмирлаш ва ривожлантириш учун биргаликда корхоналар ташкил этиш, сайёҳларни замонавий товарлар ва хизматлар билан таъминлаш ниятидадир. Бу туризм ҳажмини неча ўн баравар кўпайтириш, бутун совет халқининг маънавий бойлиги, умуммиллий ифтихори бўлган тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш имконини беради.

Бу шундан далолат бериб турибдики, бизнинг чоғроқ областимиз ҳам, Қонун бериб қўйган афзалликлар, жумладан, халқаро кооперацияни ривожлантиришдан фойдаланиб, ўзининг социал-иқтисодий равнақини жадаллаштириш имкониятига эгадир.

Шуни тан олиш керакки, ҳозирча совет ва хўжалик органлари ишни бундай йўналишда олиб боришга етарлича тайёр эмаслар — тажриба ҳам, юридик уқув ҳам йўқ, хатолар ҳам бўлиши мумкин. Аммо биз ўқиб-ўрганиб, ҳаракат қилмоқдамиз. Чет эл фирмалари билан ишлашда катта тажриба орттирган манфаатдор воситачилар зарур. Марказий ташқи иқтисодий органлар ҳам ташаббусларимизни қўллаб-қувватлайдилар, деб ўйлаймиз.

Кооперация ҳақидаги Қонун кўп ғовларни олиб ташламоқда, ташаббус учун кенг майдон очиб бермоқда. Эндиликда кооператив ҳаракатга янги омил бахш этиляпти, деб ишонч билан айтиш мумкин. Масалан, колхоз-кооператив секторини олиб кўрайлик. Қонун колхозларга хўжалик ҳисоби, ўзини ўзи пул билан таъминлаш ва ўз харажатларини ўзи қоплаш имкониятларини тўла амалга ошириш кафолатидир. Пудратнинг жуда хилма-хил турлари — коллектив, оила, ижара пудрати кенг ёйилмоқда. Областда меҳнатни ташкил этиш ва меҳнатга ҳақ тўлашнинг хўжалик ҳисоби усуллари жорий этилиши билан пахта, гўшт, сут, сабзавот ва полиз маҳсулотлари етиштириш анча кўпайди. Ўтган йилнинг ўзидаёқ қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришидан келган даромад 1985 йилдагига нисбатан 17 миллион сўмликдан кўп бўлди. Лекин биз кооперация ҳақидаги Қонуннинг моҳияти ва мазмунини тушунитириб бериш, меҳнат коллективларининг мустақиллигини ривожлантириш, кооператив ҳаракатининг қайта қуриш вазифалари билан мустаҳкам алоқасини таъминлаш учун ҳали партия ташкилотлари кўп иш қилишлари лозимлигини яхши тушуниб турибмиз.

Қонун муҳокамаси чоғида область меҳнаткашлари анчагина таклиф ва мулоҳазаларни айтдилар. Уларни, айниқса, қишлоқ хўжалигидаги нарх белгилаш масалалари ҳаяжонга солиб турибди. Бу ҳақда колхозчилар съезди минбаридан ҳам гапирилган эди. Сўнгги 20 йил ичида пахтанинг харид нархи маҳсулотнинг бошқа айрим турларига нисбатан секинроқ ошди. Бу эса пахта нархининг сарфланаётган меҳнат ва моддий харажатлар билан номувофиқлигига олиб келди. Оқибат шундай бўлдики, пахтакорларнинг иш ҳақи бошқа тармоқлардаги меҳнаткашларнинг реал даромадидан анча пастдир. Бу хўжаликларни ишнинг пудрат формалари ва тўла хўжалик ҳисобига ўказишга халал бермоқда, республиканинг бош масаласи — қишлоқ аҳлининг турмуш ва маданий даражасини анча оширишни зарур даражада ҳал этишга имкон бермаяпти. Шу боисдан ҳам фикримизча, бу масалани ҳал этишни энди пайсалга солиб бўлмайди.

Қишлоққа таалluқли яна бир муаммо хусусида гапириб ўтмоқчи эдим. М. С. Горбачев Ўзбекистонда бўлганида айтган танқидий фикр-мулоҳазаларга кўра, республикада суғориладиган ерларнинг маҳсулдорлигини ошириш ва 2 миллион гектар майдондаги суғориладиган экинзорларни сифат жиҳатидан яхшилаш, сувни тежайдиган технологияларни, янги суғориш техникасини жорий этиш, дренажнинг мукаммал типларини ҳамда сув чиқариб ташланадиган йирик трактлар ва коллекторлар қуриш эвазига Амударё этакларида экологик вазиятни юмшатишга қаратилган мелиорация ишларининг кенг программаси ишлаб чиқилди.

Бу тадбирларнинг амалга оширилиши қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштиришни 1,7 баравар кўпайтириш ва қишлоқ районлар ривожланишидаги социал-иқтисодий қолоқликни анча камайтириш имконини беради.

Сув хўжалиги ташкилотларининг қувватларидан тўлароқ фойдаланиш ва капитал маблағларнинг самарадорлигини ошириш мақсадида халқ хўжалигини бошқаришнинг янги Бош схемасида республика «Главсредазирсовхозстрой» пудрат ташкилотини СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги ихтиёридан олиб, республикага бўйсундиришни назарда тутди. СССР Давлат агросаноат комитети ва СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги айни вақтда шунга кўра 1989 йил плани лойиҳасида шу йил лимитларига нисбатан капитал маблағлар ажратишни 112 миллион сўмлик камайтирдилар. Аҳвол шундай экан, биз меҳнаткашларга бошқарувнинг қабул қилинган янги схемаси тўғрилигини тушунтириб беришимиз мушкул бўлиб қолади. Шунинг учун ҳам биз СССР Министрлар Совети, СССР Давлат агросаноат комитети, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигидан 1989 йилда «Главсредазирсовхозстрой»га шу йилги миқдордан камайтирмай капитал маблағ ажратилишини сўраймиз.

Ўртоқлар! Областда янги шарт-шароит ва янги эҳтиёжларни ҳисобга олиб кўп профилли кооперация бунёд этилмоқда. Боғот районидаги Нариманов номли колхоз тажрибаси бундай ёндашувнинг самарали эканлигини кўрсатиб турибди. Бу хўжаликда кенг истеъмол моллари ишлаб чиқарадиган 18 та цех ва корхона очилди. Агар коллектив қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришидан ўртача 7 миллион сўм ялпи даромад олаётган бўлса, ёрдамчи корхоналардан, уларнинг қуввати тўла ўзлаштирилгач, айниқса йилига 250 минг квадрат-метр кошин ишлаб чиқариш батамом ўзлаштирилгач, 5 миллион сўмлик ялпи даромад ва 2 миллион сўмлик соф пул даромади олинадиган бўлади. Ҳозир барча колхозлар шу йўлдан бормоқдалар. Шундай қилиб, бир қанча жиддий муаммолар ҳал этилмоқда — колхозлар экономикаси мустаҳкамланиб, меҳнат ресурсларидан фойдаланиш яхшиланмоқда. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш учун, илгари бўлганидек, давлат маблағларига кўз тикмай қишлоқларни социал қайта қуришни жадаллаштириш учун ўз маблағларини кўпроқ сарфлаш имконияти пайдо бўлмоқда. Масалан, 1980 йилда область колхозлари социал ривожланишга 12 миллион сўм ажратган бўлсалар, 1987 йилда шу мақсадга икки баравар кўп маблағ сарфланди. Бу муттасил тус олмоқда.

Кооперация тўғрисидаги мазкур Қонунга кўра ўз ишлаб чиқаришини планлаштиришда колхозларга мустақиллик берилиши ёрдамчи корхоналарни ривожлантириш учун янги имкониятлар очади.

Ана шу корхоналарни ривожлантириш билан бинокорлик материаллари тайёрлашдек муаммо ҳал этила бошлади, уй-жой, бошқа социал-маданий-маиший объектлар қуриш суръатлари анча жадаллашди. Ҳозир биз 1990 йилга қадар шу йилнинг биринчи январигача навбатда турган ҳамма кишиларни алоҳида квартира ёки шахсий уй-жой билан таъминлашдек реал имкониятга эга бўлиб турибмиз. Уй-жой қурилиши ва ремонти билан машғул бўлган кооперативлар эса қишлоқ қиёфасини ўзгартиришни ўз зиммаларига олмоқдалар.

Ўртоқлар! Босиб ўтилган йўл шундан далолат бериб турибдики, барча регионлардаги ишлаб чиқариш кучларини бир текисда ривожлантиришнинг истиқбол плани бўлмаса, биз мавжуд потенциалдан зарур даражада самарали фойдалана олмаймиз ва одамлар турмушининг юксак даражада бўлишини таъминлай олмаймиз. Бу 240 минг гектар ерда қарийб 1 миллион одам яшаётган областимиз мисолида ҳам яққол кўриниб турибди. Областимизда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш эса Ўзбекистондаги саноат маҳсулоти ҳажмининг фақат 3 процентини ташкил этади.

Ҳозир СССР Фанлар академияси Президиуми ҳузуридаги ишлаб чиқариш кучлари ва табиий ресурсларини ўрганиш комиссияси билан биргаликда 2010 йилгача бўлган даврга мўлжалланган областни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришнинг илмий жиҳатдан асосланган комплекс программасини ишлаб чиқмоқдамиз. Бу программа тараққиётнинг интенсив йўлини мўлжаллаб, қарамликка барҳам беришни, областнинг бутун потенциалини рўёбга чиқаришни ўйлаб тузилгандир. Мазкур программада алоҳида «Кооперация» бўлими бор, чунки аҳоли зич жойлашган районларда кооперациянинг роли жуда катта бўлади. Программа концепцияси мамлакат ва республика давлат план комитетларига тақдим этилган ва биз бу концепция маъқулланади ҳамда область мамлакат миллий даромадидаги ўз улушини анча оширишга киришади, деб умидвор бўлиб турибмиз.

Программада республика, мамлакат областлари ўртасида ҳам, мамлакатимиз ташқарисида ҳам кооперациянинг ўзаро фойдали шаклларини ривожлантириш назарда тутилган. Сўнгги икки йил ичида областимиз аввало, Чита, бу йилдан бошлаб эса Ульянов областлари билан бевосита алоқа боғлади. Биз бу областлар билан ўзаро фойдали тарзда бир-биримизга товарлар юбориб турибмиз, маданият соҳасида ҳамкорлик қилмоқдамиз ва буни кенгайтириш ниятидамиз. Маблағларни кооператив усулда йиғиш асосида биргаликда корхоналар қурмоқчимиз, бу биз учун алоҳида муҳим аҳамиятга эгадир, чунки меҳнат ресурсларининг банд бўлмаган қисмидан мана шу областларда фойдаланиш айниқса муҳимдир. Аммо бу ўринда маҳкамачилик ва айрим чеклашлар ўз таъсирини кўрсатмоқда. Областлар ўртасидаги ўзаро шартномаларни республика министрликларида келишиб олишга кўп вақт сарфланмоқда. Ана шу муҳим ишда ҳам маҳаллий Советлар ҳуқуқларини кенгайтириш талаб этилади. Бу эса икки томонлама наф кўриб областлардаги резервлардан фойдаланиш имконини беради. Бу, шубҳасиз, регионларнинг тараққиётини жадаллаштиради, кўпмиллатли мамлакатимиздаги халқлар дўстлигини янада мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Депутат ўртоқлар! Нутқимни тугатар эканман, шуни яна бир карра таъкидламоқчиманки, кооперация тўғрисидаги Қонун — қайта қуриш йўлидаги янги амалий қадамдир. Биз бу Қонунни маъқуллаб ва қўллаб-қувватлар эканмиз, у социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштиришга, КПСС XXVII съезди қарорларининг бажарилишига янги омил бахш этишига ишончимиз комил. **(Қарсаклар).**

Ҳукумат комиссиясининг мажлиси

24 май куни Тошкентда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, республика Давлат агросаноат комитетининг раиси И. Ҳ. Жўрабеков раислигида Орол денгизи ва Амударё этакларидаги экология ва санитария вазияти проблемалари билан шуғулланувчи ҳукумат комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда сув хўжалиги ходимлари, олимлар, мутахассислар, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи ҳузуридаги «Орол» комитетининг аъзолари қатнашдилар.

Комиссия Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига, республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига, бошқа манфаатдор министрликлар ва идораларга Орол атрофларидаги экология ва санитария вазиятини яхшилашнинг яқин вақтга ва истиқболга мўлжалланган программасини ишлаб чиқишни топширди.

«Главсредазирсовхозстрой»нинг шу йилнинг ўзидаёқ учта асосий ташлама коллектори Орол денгизигача етказилади, бу эса Қорақалпоғистон АССРдаги суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилайди ҳамда йил сайин денгизга 1,5—2 миллиард куб метр ташлама сув қўшимча равишда қуйилишини таъминлайди, деган баёноти инобатга олинди.

Комиссия Амударё этаклари ва Орол атрофи экологик муаммоларини ўрганиш соҳасидаги илмий-тадқиқот ишларини давом эттириш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблади ҳамда СССР Министрлар Советига ва бошқа Иттифоқ органларига мурожаат этиб, коллектор-зовур сувларини оқизиш учун Амударёнинг иккала соҳили ёқалаб магистраль коллекторлар қурилишининг техникавий-иқтисодий асослари ва лойиҳасини тузишни жадаллаштиришни илтимос қилишга қарор берди. Бу тадбир Хоразм областидаги ва Қорақалпоғистон АССРдаги санитария вазиятини яхшилашга олиб келади.

Мажлисда ҳукумат комиссиясининг шу йилги иш плани тасдиқланди.

(ЎзТАГ).

Активлар йиғилиши

ГУЛИСТОН, 25 май. (ЎзТАГ). Бугун Сирдарё область партия-хўжалик активларининг йиғилиши бўлди. Партия, совет ва хўжалик органларининг 1988—1989 йиллар куз-қиш даврида халқ хўжалиги тармоқлари ишини таъминлаш борасидаги вазифалари муҳокама қилинди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия, совет ва хўжалик органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун Қашқадарё область Ульянов район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Фармон Омоновни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш тўғрисидаги Ўзбекистон ССР қонунларининг талабларини бажариш ҳамда маданий меросдан меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш мақсадида фаол фойдаланиш юзасидан республика министрликлари, идоралари, халқ депутатлари Советларининг иши ҳақида қарор қабул қилди.

Қарорда қайд этиладики, министрликлар, идоралар, халқ депутатлари маҳаллий Советлари тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш тўғрисидаги Ўзбекистон ССР қонунларининг талабларини бажариш, маданий меросдан меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш мақсадида фаол фойдаланиш соҳасида муайян иш қилдилар.

Шу билан бирга, халқ маорифи ва маданият комиссиясининг материалларидан маълум бўлишича, мана шу муҳим давлат ишидаги катта камчиликлар бартараф этилгани йўқ. Кўпгина министрликлар, идоралар, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш ҳамда улардан фойдаланиш тўғрисидаги Ўзбекистон ССР қонунларининг талаблари бажарилишини таъминламаяптилар, маданий мероснинг анчагина қисми бузилиб, кўп ҳолларда бутунлай йўқ бўлиб кетишига муросасозлик билан қарамоқдалар. Эллигинчи йилларнинг бошларидан буён камида 20 мингта ёдгорлик йўқ қилиб юборилди. Қорақалпоғистон АССРда давлат муҳофазасига олинган 400 та ёдгорликнинг учдан бир қисмидан кўпроғи йўқ бўлди. Сурхондарё области теварак-атрофидаги бутун қадимий инфраструктура билан биргаликда тўрт юзта ноёб объектдан атиги иккитаси сақланиб қолди. Бошқа областларда ҳам шунга ўхшаш фактлар бор. Хўжалик ташкилотлари қонунларнинг талабларини бузиб, тегишли тарзда расмийлаштирилган ҳужжатларсиз кўҳна шаҳарларни бузиб, ўрнини ҳайдаб юбораётганликлари, меъморчилик комплексларини вайрон қилаётганликлари, ёдгорликлар зонасида экинлар экилаётганлиги, ирригация иншоотлари ва бошқа объектлар қурилаётганлиги оқибатида шундай воқеалар содир бўлмоқда.

Чунончи, Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетининг, Элликқалъа, Беруний, Тўрткўл, Хўжайли район ижроия комитетларининг рухсати билан Қўйқирилганқалъа, Тупроққалъа, Катта, Кичик, Гулдурсин ва бошқа бир қанча тарих ҳамда меъморчилик ёдгорликлари яқинида, кўпинча улар муҳофаза қилинадиган зонада қишлоқ хўжалик экинлари экилмоқда. Маҳаллий ҳокимият органлари мансабдор шахсларнинг ғайриқонуний хатти-ҳаракатларига чек қўйиш ўрнига тегишли майдонларни хўжаликларнинг ер балансига киритганлар, ана шу ерлардан маҳсулот олиш планлаштирилмоқда. Натижада асосан антик даврга мансуб бўлган мазкур ёдгорликларни сизот сувлар босиб, улар тез емирилмоқда. Пастдарғом районидаги «Ўзбекистон», Куйбишев номли колхозлар, Косон районидаги «Ударник» совхози, Ворошилов номли колхоз, Сариосиё районидаги «Боботоғ», Бахмал районидаги «КПСС XXIV съезди» совхозлари тегишли рухсатнома олмай туриб, бир қанча жуда қадимги кўҳна шаҳарлар ўрнини шудгор қилиб юборганлар.

Сув хўжалиги ташкилотлари ёдгорликларни муҳофаза қилишга оид амалдаги қонунларни қўпол бузмоқдалар, улар ирригация-мелиорация ва қурилиш ишларини ўтказишда лойиҳаларни, ёдгорликларни муҳофаза қилувчи давлат органлари билан келишиб олишни зарур, деб ҳисобламаяптилар.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, унинг бош илмий-ишлаб чиқариш бошқармаси, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари айби билан тарих ва маданият ёдгорликларини пухта ҳисобга олиш таъминланмаган. Рўйхатга киритилган объектларнинг кўплари ҳозир йўқ бўлиб кетган. Бунинг устига шу давр ичида янгидан аниқланган 2,5 мингта ёдгорлик давлат муҳофазасига олинмаган. Чунончи, Самарқанд областида 700 тадан кўпроқ объект, Сурхондарё областида 212 та ва Бухоро областида 187 та, Тошкент шаҳрида 220 тадан зиёд объект ҳисобга олинмаган. Бундай ғайри нормал аҳвол кўпинча ёдгорликлардан маҳрум бўлишга олиб бормоқда. Ёдгорликларни ижарага бериш шартномаларини тузиш соҳасидаги иш дурустроқ ташкил этилмаган. Ижарага берилган объектларнинг атиги 20 процентидан ижара ҳақи тушмоқда. Бу эса тарих ва маданият ёдгорликларини таъмирлаш фондига пул тушумларини анча камайтириб юбормоқда.

Қорақалпоғистон АССР, Бухоро, Самарқанд, Қашқадарё областларининг, бошқа баъзи областларнинг кўпгина районларида ёдгорликларга тегишли белгилар ва лавҳалар ўрнатиш тўғрисидаги, ёдгорликлар жойлашган ерларга эгалик қилувчи ташкилотлар ва гражданларга муҳофаза мажбуриятларини топшириш ҳақидаги қонун талаблари бажарилмаяпти.

Маданият министрлиги, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари маданият ёдгорликлари теварагидаги муҳофаза зоналарини ва шу жойдаги қурилишни тартибга солиш зоналарини бириктириб қўйиш соҳасидаги ишни йўл қўйиб бўлмайдиган даражада суст олиб бормоқдалар. Шунинг оқибатида шаҳарлардаги ёдгорликларга бевосита яқин жойларда меъморчилик комплексларининг ҳуснини бузадиган иморатлар қурилмоқда.

Ўзбекистон ССР Уй-жой-коммунал хўжалиги министрлиги, Самарқанд, Сурхондарё, Хоразм область ижроия комитетлари ёдгорликларга туташ территориялар аксарият ҳолларда қаровсиз, ивирсиқ, ифлос бўлиб ётишига тоқат қилмоқдалар. Бу гап, ҳатто, Самарқанддаги Бибихоним мачити ва Афросиёб шаҳарчаси, Тошкентдаги Юнусобод Оқтепаси, Термиз кўҳна шаҳри ва бошқа бир қанча жаҳонга машҳур бўлган, кўпдан-кўп совет ва чет эл туристлари келиб кўрадиган ёдгорликларга ҳам тегишлидир.

Инженерлик жиҳатидан мустаҳкамлаш ва таъмирлаш ишларини ташкил этишда катта камчиликлар бор. Давлат муҳофазасидаги маҳаллий аҳамиятга молик 600 тадан кўпроқ ёдгорлик таъмирланишга ва емирилишдан асраш чоралари кўрилишига муҳтож. Бироқ, кўпчилик маҳаллий Советлар бу ишларга маблағ ажратишни кўзда тутмаяптилар.

Таъмирлаш ишларининг суръатлари паст. Бу ишларга ажратилган маблағларни «Меъмор» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси муттасил ўзлаштирмай келмоқда. Бухородаги Абдуллахон мадрасасини, Калон мачитларини, Самарқанддаги Бибихоним мачити ва мақбарасини, Тошкентдаги Кўкалдош мадрасаси, Жоми мачитини, Шаҳрисабздаги Оқсаройни, бошқа кўпгина объектларни таъмирлаш узоқ муддатга чўзиб юборилди. Айни вақтда «Меъмор» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ўз ишлари ҳажмининг ярмисини ёдгорликларни сақлашга мутлақо алоқаси бўлмаган объектларда амалга оширмоқда.

Мутахассислар таъмирлаш ишларининг илмий савияси ва сифати пастлигини айтмоқдалар. Ёдгорликларни таъмирлаш лойиҳалари кўпинча етакчи олимларнинг фикрини эътиборга олмай амалга оширилмоқда, авторлик назорати йўлга қўйилмаган. Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг Бош илмий-ишлаб чиқариш бошқармаси ҳузурида тузилган илмий-методик кенгаш сусткашлик қилмоқда. Министрликнинг ихтисослаштирилган ташкилотлари ишида маданият соҳасида мутлақо номақбул бўлган чиқимдорлик принципи, ялпи кўрсаткичлар кетидан қувиш, нуқул қимматбаҳо пардоз ишларига берилиш каби иллатлар устунлик қилмоқда. Айни вақтда Оқсарой ва Самарқанддаги ишратхона мақбараларини, Термиздаги Қирққиз саройини, Хоразм областидаги Тупроққалъа, Қорақалпоғистон АССРдаги Қўйқирилган қалъа комплексларини, жуда катта меъморчилик-тарихий қимматга эга бўлган бошқа кўпгина объектларни, шунингдек бузилиб кетаётган археология объектларини нурашдан сақлаш ва асраб қолиш учун шошилинч чоралар кўрилмаяпти.

(Давоми тўртинчи бетда).

Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумида

(Давоми. Боши учинчи бетда).

Ҳар томонлама чуқур билимни талаб қиладиган соҳада иш олиб борувчи лойиҳа бўлинмаларининг уқувсизлиги, илмий жамоатчиликнинг фикрини эътиборга олмаслик (ошкораликни ривожлантириш, демократияни чуқурлаштириш шароитида бунга, айниқса, йўл қўйиб бўлмайди) кўпинча объектларни таъмирлаш давомида илмий жиҳатдан нотўғри йўл тутилишига сабаб бўлмоқда.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Қорақалпоғистон автоном республикасининг Министрлар Совети, халқ депутатлари область Советларининг ва Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитетлари меҳнаткашларни ахлоқий жиҳатдан, ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялашни яхшилаш, атеистик тарғиботни кучайтириш, ёшларнинг эстетика, она диёр тарихи соҳасидаги билимларини чуқурлаштириш мақсадида тарихий-маданий меросдан қониқарли фойдаланмаяптилар. Тарихий-революцион ёдгорликни, совет меъморчилиги энг яхши намуналарини, совет халқининг меҳнат шуҳрати ёдгорликларини тарғиб қилишга етарли эътибор берилмаяпти. Аввало диний объектларни халқнинг тарихий-маданий мероси жумласига қўшишдек зарарли тенденция етарлича фаоллик билан бартараф этилмаяпти.

Совет ва чет эл туристларини ахборот-тарғибот ва реклама материаллари билан таъминлаш, илмий-оммабоп фильмлар ишлаб чиқариш, радиоэшиттириш ва телекўрсатувлар тайёрлаш учун жавобгар бўлган идораларнинг иши тарих ва маданият ёдгорликларини бориб кўриш билан боғлиқ бўлган туризм-экскурсия тадбирларини кенг қулоч ёздиришга мос келмайди. Откриткалар, буклетлар, эсдалик нишонлари ва бошқа тарғибот материалларини ишлаб чиқариш мутлақо етарли эмас. •

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш ҳамда улардан фойдаланиш тўғрисидаги Ўзбекистон ССР қонунларининг талабларини бажариш юзасидан республика министрликлари, идоралари, халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг ишини етарли эмас деб ҳисоблашга қарор қилди.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область Советларининг ва Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитетларига тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш ҳамда улардан фойдаланиш тўғрисидаги Қонун талабларига оғишмай риоя этилиши учун курашни кучайтириш;

ёдгорликларни муҳофаза қилиш жамиятининг ташкилотлари билан биргаликда ўзига қарашли территориядаги мавжуд тарих ва маданият ёдгорликларини аниқлашни шу йилнинг охиригача тугаллаб, уларнинг давлат муҳофазасига олинишини таъминлаш, меъморчилик ва археология ёдгорликларини тегишли кўрсаткичлар ва лавҳалар билан жиҳозлаш;

ўзлари фойдаланаётган ерлар чегарасида давлат муҳофазасига олинадиган объектлар бўлган муассасалар, ташкилотлар, гражданлар билан муҳофаза мажбуриятлари, шунингдек иморатларни ижарага олиш шартномалари олти ой муддат ичида тузилишини таъминлаш;

ремонт-мустаҳкамлаш ишлари ўтказиш учун зарур пул ва моддий ресурслар бериш;

гражданларга халқнинг маданий меросига нисбатан чуқур ҳурмат билан қараш туйғусини сингдириш, ёш авлодни социалистик ватанпарварлик ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялаш учун, тарихий комплексларда фольклор байрамлари, халқ усталари асарларининг кўргазмалари, расмлар галереялари, халқ турмуши музейлари, рассомчилик студиялари, ўлкашуносларнинг клубларини ташкил қилиш учун шу халқ меросидан кенг фойдаланиш топширилди.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлигига (ўртоқ Умарбеков) тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш органларининг ишини қатъиян қайта қуриб, уларнинг фаолиятини ёдгорликларнинг бузилиши ва йўқ бўлиб кетишига, амалдаги қонунларни бошқа тарзда бузиш ҳолларига йўл қўймайдиган шарт-шароитларни яратишга бўйсундириш;

жамоатчилик фикрини эътиборга олиб, Қорақалпоғистон АССРда, областларда ва Тошкент шаҳрида тарихий-маданий меросни сақлаб қолиш ва ундан фойдаланиш соҳасидаги ишларнинг истиқбол планларини ишлаб чиқиш, объектларни таъмирлаш навбатини аниқ белгилаб, уларни емирилишдан сақлаш характеридаги ишларни устун равишда ўтказиш;

тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш жамияти билан биргаликда ёдгорликларни сақлаш, таъмирлаш ва улардан фойдаланиш программаларини амалга оширишда комсомол, касаба союз ташкилотлари, ижодий союзлар, жамоат ташкилотларини кенг миқёсда қатнаштиришга қаратилган тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга ошириш;

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети билан биргаликда таъмирлаш ишларини ўтказиш учун ёшларнинг махсус бригадаларини, студент отрядларини тузишни таъминлаш, тарих ва маданиятнинг энг муҳим ёдгорликлари устидан комсомол ташкилотларининг оталиғини йўлга қўйиш;

бошқа иттифоқдош республикалар намунаси асосида тарих ва маданият ёдгорликларининг илмий ҳужжатларини тузувчи республика марказини барпо этиш тўғрисидаги масалани ҳал қилиш, 1990 йил охиригача моддий маданият ёдгорликларини паспортлашни тугаллаш;

ремонт-таъмирлаш мақсадларига ажратилган молиявий ва моддий ресурслардан самарали фойдаланишни таъминлаш; хўжалик тадбирларини ўтказиш чоғида меъморчилик ва археология ёдгорликлари бузилиши фактларига мутлақо йўл қўйилмаслиги учун бу тадбирларнинг ўтказилишини қатъий кузатиб бориш тавсия этилди.

Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети (ўртоқ Қурбонов)га, Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги (ўртоқ Сафоев)га, Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги қурилиши давлат комитети (ўртоқ Боймиров)га, «Главсредазирсовхозстрой» (ўртоқ Турсунов)га, тарих ва маданият ёдгорликларига туташ зоналарда ишлаш юзасидан белгиланган қоидаларга риоя этилиши юзасидан дуруст назоратни таъминлаш, ғайриқонуний ҳаракат қилиб, ёдгорликларга зарар етказган мансабдор шахсларни қаттиқ жавобгарликка тортиш топширилди.

Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш жамияти (ўртоқ Муҳиддинов) меҳнаткашларни тарихий-маданий меросни умумхалқ бисоти деб билиб, сақлаб қолиш муҳимлигини тушунадиган қилиб тарбиялаши, мамлакат тарихига дахлдорлик туйғусини тарихий меросга интернационалистик позицияда туриб, чинакам ленинча муносабатда бўлишни тарбиялаш зарур. Ёдгорликларни сақлаш ва уларга қараб туриш соҳасидаги оталиқ иши кучайтирилсин.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президиумига Тошкентда илмий-археология марказини вужудга келтириш масаласини ҳал этиш, Ўзбекистон ССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети билан биргаликда Ўзбекистон Тарих ва маданият ёдгорликлари мажмуаси 1995 йилгача нашр этилишини таъминлаш таклиф этилди.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига, республика ва область газеталарининг, журналларнинг редакцияларига маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш, таъмирлаш ва улардан фойдаланиш ҳамда уларни тарғиб қилиш ишидаги ижобий тажрибани ва энг муҳим муаммоларни кенгроқ ёритиш тавсия этилди.

Республиканинг ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларига тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш соҳасидаги Ўзбекистон ССР қонунларини бузиш ҳолларига қарши курашни кучайтириш топширилди. Ёдгорликларни йўқ қилишда, бузишда ёки уларга зарар етказишда айбдор бўлган шахслар қонунда белгиланган тарзда жавобгарликка тортилсин.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советига ёдгорликларни таъмирлаш ва емирилишдан сақлаш соҳасидаги кўрсаткичларни Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат планига киритиш тўғрисидаги;

туризм ва экскурсия ташкилотлари, шу жумладан чет эл туризми ташкилотлари фойдасининг бир қисмини ёдгорликларни ремонт қилиш ва таъмирлашга ажратиш ҳақидаги, ишлаб турган таъмирлаш корхоналарининг моддий базасини мустаҳкамлаш тўғрисидаги; республикада таъмирловчи рассомлар ва таъмирловчи ишчиларнинг малакали кадрларини тайёрлаш ҳақидаги; Ўзбекистоннинг тарих ва маданият ёдгорликларини оммалаштирувчи ахборот-тарғибот материаллари чиқаришни кўпайтириш тўғрисидаги масалаларни кўриб чиқиш топширилди. Тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш ҳамда улардан фойдаланиш тўғрисида СССР Министрлар Совети тасдиқлаган қоидадан келиб чиқадиган норматив актларни ишлаб чиқиш жадаллаштирилсин.

ОСИЁ, АФРИКА ВА ЛОТИН АМЕРИКАСИ МАМЛАКАТЛАРИ КИНОФЕСТИВАЛИ
Тошкент-88

Суратда: кинофестиваль меҳмонлари В. И. Ленин марказий музейининг Тошкент филиалида.

*

Экран халқларни яқинлаштиради

Анъанавий фестиваль экрани — Тошкент Санъат саройида 25 май куни ўнинчи халқаро кинофестивалнинг конкурс учун танлаб олинган фильмлари кўрсатила бошланди.

— Тошкент кино кўрикларида жюри илк бор ўз вазифаларини бажаришга киришди, — деди саралаш комиссиясининг раиси режиссёр Равил Ботиров. — Бунга аввалдан катта тайёргарлик кўрилди. Комиссиямиз кўз ўнгидан уч қитъа миллий кинематографиячилари фильмларининг ажойиб манзараси ўтди. Кўпгина картиналар ахборот тариқасида кўрсатиш учун тақдим этилган. Шаҳар кинотеатрларида эса 250 тага яқин бадиий, қисқа метражли ва ҳужжатли ленталар намойиш этилади. Бундай янгилик киритилишига қарамай, фестиваль ўзининг анъанавий демократизм ва теппа-тенг қатнашиш руҳига содиқ қолганлигини айтиб ўтиш керак.

Конкурс программаси жазоирлик режиссёр Абдураҳмон Бугермухнинг «Тош ҳайқириғи» лентаси билан очилди. Бир оила тарихи ҳақида ҳикоя қилувчи мазкур психологик драмада авторлар юксак социал-ахлоқий умумлашмалар чиқаришга интиладилар, авлодлар алоқаси муаммоларини, она заминга садоқатни, ўз ҳаётий манбаларига содиқликни тадқиқ этадилар.

— Бугун бу мавзу — мамлакатимизда энг долзарб мавзуларнинг биридир, — деди Константин шаҳри синематикаси директори Ҳошимий Зертал. — «Тош ҳайқириғи» фильми бизнинг миллий фестивалда тақдирланганлиги ҳам бежиз эмас. Халқларнинг кўпгина умумий муаммолари бўлиб, улар кино санъатида ўз аксини топмоқда. Буни менинг она шаҳримда яқинда ўтказилган Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари фильмлари фестивали ҳам тасдиқлади, фестиваль жазоирлик томошабинларда ҳам, кино мутахассисларида ҳам катта қизиқиш уйғотди. Бу кино мутахассислари орасида совет олий ўқув юртларини битириб келган кишилар анчагина.

Жазоирлик меҳмон Тошкент фестивалларининг муҳим аҳамиятини таъкидлади, уларни самимий учрашувлар майдони, деб атади. Бу учрашувлар вақтида ўзаро яқинлашиш учун асос яратилади, уч қитъа мамлакатлари кинематографиясн тараққиётининг истиқболлари муҳокама қилинади.

— Фақат Тошкент Африка ва Осиёдаги кўпгина мамлакатлар кино санъати билан танишишимга имкон берди, — деди у. — Мен Руанда, Буркина Фасо, Африкадаги бошқа мамлакатлар киноси ҳақида эҳтимол ҳеч қандай тасаввурга эга бўлолмасдим, Осиё қитъаси давлатлари ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. Тошкент анжумани менинг кино соҳасидаги билимларимни бойитибгина қолмай, айни вақтда ана шу ривожланаётган мамлакатлар халқлари ҳаёти ҳақида кўпроқ нарсаларни билиб олишимга ёрдам берди.

Ҳошимий Зертал асосий вазифаси инсоннинг маънавий ҳаёти эмас, балки бойлик орттиришдан иборат бўлган Ғарб киноси ҳақида танқидий фикр билдирди. «Шунга қарамай мамлакатимиз кинопрокатчилари шафқатсизлик, зўравонлик, беҳаёликни тарғиб қилувчи ана шу фильмларни афзал кўрмоқдалар, деб афсусланди у. Бу кўпинча тараққийпарвар кино, жумладан, совет киноси усталари ижодини билмаслик оқибатида рўй бермоқда. Шу сабабли мен бошқараётган синематиканинг муҳим вазифаларидан бири СССРда яратилган асарларни тарғиб қилишдан иборат. Бизнинг фондимизда совет режиссёрлари яратган картиналарнинг мингга яқин нусхаси сақланмоқда. Тошкент фестивалидан сўнг фондимиз янада бойишига ишонаман».

Конкурснинг биринчи куни «Худонинг ғазаби» (Мексика) ва «Кета туриб қолмоқдалар» (СССР) фильмлари ҳам намойиш этилди.

...Томошабинлар кинематографиячилардан одатда кутилмаган совғалар олмоқчи бўлишади. Лекин бу гал кино санъати арбоблари Интурист маданий-ахборот маркази олдидаги хиёбонда барпо этилган санъат майдонига — театрлашган қувноқ байрамга таклифнома олиб, жуда ҳам мамнун бўлдилар. Тошкент мактабларининг ўқувчилари фестивалга совға сифатида тайёрлаган ажойиб гул шодалари, ўйинчоқлар, турли-туман ясама буюмлар хиёбоннинг ям-яшил кўркам қиёфаси билан уйғунлашиб кетган эди. Шу ернинг ўзида Шарқ қандолатлари, совғалари билан савдо қилувчи шинам расталар саф тортди. Рассом А. Волковнинг машҳур асарида тасвирланган чойхона худди шу майдонга кўчирилгандек эди. У ерда меҳмонлар учун ранг-баранг ўзбек таомлари тайёрланган.

«Юлдузлар хиёбони»да меҳмонларни ёш артистлар табрикладилар, фольклор-этнография коллективлари навбатма-навбат ўз маҳоратларини намойиш этдилар. Дорбозлар эса, юксакликда — арқон бўйлаб йўрғаладилар, спорт майдонида баҳодир полвонлар кучларини синашар, курашчиларнинг мусобақаси авжига чиққан эди. Кинематографиячиларнинг профессионал клуби — Прок-88 клубида фестивалнинг ҳар бир иш куни ана шундай байрамона муқаддима билан нишонланади.

О. КОСТРОМИНА,
Э. ТУХВАТУЛЛИНА,
ЎзТАГ мухбирлари.

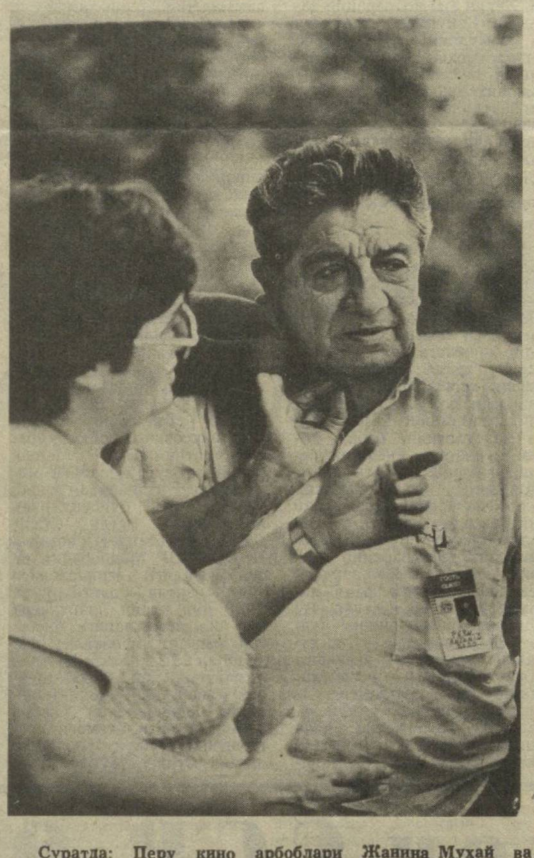

Суратда: Перу кино арбоблари Жанина Мухай ва Антонио Родо.

В. Молгачев фотолари.

Тошкент университетида митинг

Ўзбекистон пойтахтида ўтаётган Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари Х Халқаро кинофестивалининг иккинчи куни унинг меҳмонлари учун Африка озодлиги кунига бағишланган митингда қатнашишдан бошланди. В. И. Ленин номли Тошкент давлат университетининг киноанжуман эмблемалари билан безатилган маданият саройида совет ҳамда шу ерда таълим олаётган чет эллик студентлар, ишчилар, фан ва маданият арбоблари, жамоатчилик вакиллари тўпландилар.

— Бутун совет халқи билан биргаликда Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам бугун Африка бирлиги ташкилоти тузилганлигининг 25 йиллигини нишонлар эканлар, Африка жануби халқларининг ирқчиликка, Апартеидга қарши озодлик ва мустақиллик учун олиб бораётган одилона курашини қўллаб-қувватлаётганликларини билдирадилар, — деди ТошДУ ректори профессор Ш. О. Алимов ўз нутқида. — Биз курашаётган Намибия халқи ва унинг авангарди — СВАПО билан бирдам эканимизни билдирамиз ва бу мамлакатга мустақиллик берилишини талаб қиламиз.

Ҳозир бутун дунё халқларининг диққат-эътибори Москвага қаратилган, яна бир неча кундан кейин у ерда М. С. Горбачев билан Рональд Рейганнинг учрашуви бўлади, деб таъкидлади кинофестивалдаги Нигерия делегациясининг бошлиғи, маданият масалалари билан шуғулланувчи федерал маъмур Тунде Акогун. Африка халқлари Африка мамлакатлари ва бошқа мамлакатларнинг мустақиллиги ҳамда тараққиёти қуролсизланиш ва тинчликдан ажралмас эканини англаб, қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва ядро урушининг олдини олиш масалаларига бағишланадиган Совет—Америка мулоқотига катта умид билан қарамоқдалар.

Митингда Мавритания, Буркина—Фасо, бошқа мамлакатларнинг вакиллари ҳам сўзга чиқдилар.

Тошкент политехника институтининг студенти заирлик, Кимбата Хаиг Кингумбанинг таклифига биноан митингда ҳозир бўлган кишилар Патрис Лумумба, Самора Машел, Амилкар Кабрал, Мариан Нгуабининг, озодлик ва социал тараққиёт йўлидаги курашда ҳалок бўлган бошқа таниқли африкалик сиёсий арбобларнинг хотирасини ўринларидан туриб ҳурмат билан эсга олдилар.

(ЎзТАГ).

ХРОНИКА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Маҳмуд Салоҳиддинов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан уни Ўзбекистон ССР олий ва ўрта махсус таълим министри вазифасидан озод қилди.

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги
ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
1988—1989 ўқув йилида
қуйидаги мутахассисликлар бўйича

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КУНДУЗГИ БЎЛИМГА

«Чет тили» қўшимча «Педагогика» мутахассислиги билан (ўқиш рус тилида), миллий мактаблар учун «Рус тили ва адабиёти», «Ўзбек тили ва адабиёти», «Математика» қўшимча «Информатика» мутахассислиги билан (ўқиш рус ва ўзбек тилларида), «География» қўшимча «Педагогика» мутахассислиги билан (ўқиш рус тилида), «География — биология» (ўқиш ўзбек тилида), «Педагогика ва бошланғич таълим методикаси» (ўқиш ўзбек ва рус тилларида), «Умумтехника фанлари» қўшимча «Физика» мутахассислиги билан (ўқиш ўзбек ва рус тилларида), «Умумтехника фанлари» қўшимча «Қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш» мутахассислиги билан (ўқиш ўзбек тилида).

СИРТҚИ БЎЛИМГА

«Ўзбек тили ва адабиёти», «Математика» (ўқиш ўзбек тилида), «География» қўшимча «Педагогика» мутахассислиги билан (ўқиш ўзбек тилида), «География — биология» (ўқиш рус тилида), «Педагогика ва бошланғич таълим методикаси» (ўқиш ўзбек ва рус тилларида).

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ:

Барча мутахассисликлар бўйича ўқишга кирувчилар ўзбек (ёки рус) тили ва адабиётидан ёзма имтиҳон топширадилар.

«Рус тили ва адабиёти», «Ўзбек тили ва адабиёти», «Педагогика ва бошланғич таълим методикаси», «География» қўшимча «Педагогика» мутахассислиги билан — СССР тарихи (оғзаки).

«Математика» қўшимча «Информатика» мутахассислиги билан, «Умумтехника фанлари» қўшимча «Физика» мутахассислиги билан, «Умумтехника фанлари» қўшимча қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш мутахассислиги билан, «Умумтехника ва меҳнат», «Математика» мутахассислиги — математика (ёзма), физика (оғзаки);

«География», «География — биология» мутахассислиги — география (оғзаки);

«География — биология» мутахассислиги — биология (оғзаки), «Педагогика ва бошланғич таълим методикаси» мутахассислиги — математика (ёзма) имтиҳонлар топширадилар.

Институтга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ректор номига ёзилган ариза, ўрта маълумоти ҳақидаги ҳужжат (асл нусхаси), иш (ўқиш) жойидан характеристика — тавсиянома, 086/У формадаги медицина справкаси, 3x4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат (бош кийимсиз), меҳнат дафтарчасидан кўчирма.

Ўқишга кирувчилар паспорт ва ҳарбий ҳужжатларини шахсан кўрсатадилар.

Сиртқи бўлимга ҳужжат қабул қилиш 31 майгача, кириш имтиҳонлари 1 июндан 20 июнгача, студентликка қабул қилиш 21 июндан 25 июнгача давом этади.

Кундузги бўлимга ҳужжат қабул қилиш 25 июндан 15 июлгача, кириш имтиҳонлари 16 июлдан, студентликка қабул қилиш 5 августгача давом этади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 702500, Тошкент области, Ангрен шаҳри, 48-квартал, 1«В» уй. Қабул комиссияси.

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кафедра мудирлари: савдо экономикаси, саноат экономикаси (профессорлар, иқтисод фанлари докторлари ёки кандидатлари, доцентлар).

Конкурс муддати — 19 июнгача.

Адрес: 700063, Тошкент шаҳри, Олмазор кўчаси, 183«а» уй.

●

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ БИООРГАНИК ХИМИЯ ИНСТИТУТИ
экспериментал технология лабораторияси бўйича биоорганик химия, табиий ва физиологик актив моддалар химияси кичик илмий ходими
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРИГА
КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 1 июнгача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга жўнатилсин: Тошкент шаҳри, 143-алоқа бўлими, М. Горький проспекти, 83-уй.

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги коллегияси, партия ва касаба союз ташкилотлари Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрининг ўринбосари С. Тўхтабоевга отаси

Ҳамидхон ТЎХТАБОЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг Ўзбекистон телевидениеси коллективи катта редактор

Раҳматжон ОЛИМЖОНОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тингланг, томоша қилинг

26 МАЙ, ПАЙШАНБА

●

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — «Салом, музика». 9.50 — «Икки қуён ортидан қувиб». Бадиий фильм. 11.05 — Янгиликлар. 11.15 — Концерт. 16.00 — Янгиликлар. 16.15 — СССР Олий Советининг депутатлари сўзлайдилар. 16.25 — Ҳужжатли фильмлар. 17.05 — Болалар учун фильм. 18.05 — Рассом устахонасида. 18.30 — Фидойи шахслар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — М. Логинов чалади (балалайка). 20.00 — «12-қават». 21.30 — Время. 22.05 — СССР Олий Советининг депутатлари сўзлайдилар. 22.15 — Эфирда музика.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Испан тили. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Биология. 12.05 — Испан тили. 13.00 — «Баҳор». Бадиий фильм. 14.45 — Ҳужжатли фильм. 15.20 — Янгиликлар. 15.30 — «Оқ шаман». Бадиий фильм, 3-серия. 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Ритмик гимнастика. 19.30— Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Халқ чолғулари садолари. 21.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 21.30 — Время. 22.05 — СССР Олий Советининг депутатлари сўзлайдилар. 22.15 — Ҳужжатли фильм. 00.05 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 14.30 — «Чинор тагидаги дуэль». Бадиий фильм. 15.45 — Ёшлик. 16.15 — Ҳужжатли фильмлар. 17.30 — Ўқитувчи экрани. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.25 — Санъат ғунчалари. 19.00 — Хўжасизликка барҳам берайлик. 19.30 — «Маржон» қрим татар ансамблининг концерти. 20.00 — Ахборот. 20.20 — Шеърият саҳифалари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — СССР Олий Советининг депутатлари сўзлайдилар. 22.15 — Фестиваль учрашувлари. 23.45 — Фильм-концерт.

ЎзТВ-II. 19.30 — «Плюшчихадаги уч терак». Бадиий фильм. 20.45 — Реклама. 20.50 — Озиқ-овқат программаси — умумхалқ иши. **Душанба.** 21.30 — Время.

РАДИО

Биринчи программа. 8.30 — «Кўнгил таронаси». Музикали программа. 9.30 — Р. Мирмуҳамедов куйлайди. 9.45 — Советлар ва қайта қуриш. 12.10 — Ишчинома. 12.30 — О. Эргашев. «Дархон». Повестдан парча. 13.00 — «Малши». 13.30 — И. Лученок қўшиқлари. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.30 — «Сеҳрли оҳанглар оламида». 16.00 — «Беш йилликнинг меҳнат суръатлари». 16.30 — «Вир жуфт қўшиқ». 18.15 — «Совет кишиси чет элда». 18.30 — Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари Халқаро Х Тошкент кинофестивали кундалиги. 18.45 — Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари Халқаро Х Тошкент кинофестивали. 19.20 — Юность Узбекистана. 19.50 — Халқаро кундалик. 21.00 — «Элга хизмат— олий ҳиммат». 21.20 — Чорвадорлар учун концерт. 22.45 — Яллалар. 23.00 — Футбол. «Заря» — «Пахтакор». 23.45 — Дуторда О. Қосимов чалади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.